

Møteinnkalling

Utvalg:	Storfjord levekårsutvalg
Møtested:	Møterom 3, Storfjord rådhus
Dato:	28.01.2020
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 21 28 00, eller pr. e-post til post@storfjord.kommune.no

Vararepresentanter møter kun etter nærmere beskjed.

Hatteng, 21. januar 2020

Inger Johanne Nilsen (s)
Leder

Veronica D. Larsen
sekretær

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 1/20	Referatsaker Levekårsutvalget 28. januar 2020		2020/28
PS 2/20	Handlingsplan mot barnefattigdom - opprettelse av arbeidsgruppe og styringsgruppe		2020/26
PS 3/20	Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 - 2023 – Endelig behandling		2019/12
PS 4/20	Skolematordning for grunnskolene i Storfjord		2017/283

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
1/20	Storfjord levekårsutvalg	28.01.2020

Referatsaker Levekårsutvalget 28. januar 2020

Saksopplysninger:

1. Fra Halti kvenkultursenter – Aktivitetsplan og driftsbudsjett 2020
2. Fra Troms fylkeskommune – Årsrapport 2018/2019 for mobbeombudet i Troms

Rådmannens innstilling

Sakene ble referert

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/20	Storfjord levekårsutvalg	28.01.2020

Handlingsplan mot barnefattigdom - opprettelse av arbeidsgruppe og styringsgruppe

Henvisning til lovverk: Kommunedelplan for Oppvekst

Saksopplysninger

Bakgrunn for prosjektet handlingsplan mot barnefattigdom

De fleste barn i Norge vokser opp i trygge familier med gode økonomiske vilkår. Samtidig er det familier som faller utenfor på grunn av dårlige levevilkår, svak økonomi eller begge deler. Dette rammer barna. Kirkens bymisjon har november 2019 publisert en rapport om «*barn som vokser opp i fattige familier*»¹. Rapporten peker på hvordan fattigdom påvirker barns skolegang, vennskap, helse og ernæring, sosial deltakelse, viktige merkedager, ferie og høytid. Antall barn som vokser opp i fattigdom er tredoblet de siste 20 årene. I rapporten fortelles historier om barn som ikke har matpakke med på skolen og at de kan være sultne når de går til sengs om kveldene. Å være fattig i Norge er forbundet med skam, og barn som opplever fattigdom prøver å skjule det for omgivelsene. De gjør det for å beskytte foreldre. Skammen knyttet til fattigdom er med på å påføre barna en ekstra belastning.

Barnekonvensjonens artikkel 27 gir barn rett til en levestandard som er tilstrekkelig på alle områder. Dette er først og fremst foreldrenes ansvar, men det offentlige har gjennom dette også en plikt til å støtte foreldrene.

Det viktigste tiltaket mot barnefattigdom er å få flest mulig av de foresatte ut i lønnet arbeid.

¹ <https://kirkensbymisjon.no/content/uploads/2019/11/Snakk-om-fattigdom.pdf>

Videre må de foresatte som har behov for det, tilbys råd, støtte og veiledning for å bli i stand til å gi barna best mulig omsorg og en god oppvekst.

FNs barnekonvensjon

Barnekonvensjonen ble i 2003 vedtatt som norsk lov. Norge har gitt barnekonvensjonen «forrang» foran norsk lovverk. Dette innebærer at konvensjonen gir barna bedre rettigheter enn annen nasjonal lovgivning, og går foran de nasjonale lovene. Også den norske Grunnloven (§ 104) slår fast at barnekonvensjonens prinsipper gjelder i landet vårt. Barnekonvensjonen gjelder norsk administrasjon og forvaltning, på alle nivå, både i stat og kommune.

Riksrevisjonens funn ang. barnefattigdom

I 2007 ble det lagt fram 3 Stortingsmeldinger:

- Stortingsmelding nr 9 (2006 -2007) Arbeid, velferd og inkludering
- Stortingsmelding nr 16 (2006 -2007) Og ingen sto igjen – Tidlig innsats for læring.
- Stortingsmelding nr 290 (2006 -2007) Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller.

Dette var en del av regjeringens helhetlige politikk for **sosial utjevning, inkludering og fattigdomsbekjempelse**.

Riksrevisjonens undersøkelse av barnefattigdom i perioden 2013 -2014, avdekket følgende:

- Flere barn vokser opp i familier med lavinntekt.
- Mange kommuner gjør for lite for at fattige barn skal kunne delta sosialt.
- Den statlige innsatsen for å redusere konsekvensene av fattigdom blant barn og unge er ikke godt nok koordinert.
- Behov for barna blir ikke godt nok kartlagt når foreldrene søker om sosialhjelp.

Tilrådingene fra Riksrevisjon:

At barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet:

1. Medvirker til å styrke kommunene sitt arbeid med å etablere flere og bedre tiltak for å gi fattige barn og unge gode vilkår for sosial deltakelse.
2. Medvirker til at innsatsen for å redusere konsekvensene av fattigdom blant barn og unge blir bedre koordinert.

På bakgrunn av funn som Riksrevisjonen gjorde, samt funn i et landsomfattende tilsyn gjort av Helsetilsynet, har Fylkesmannen i Troms gjennomført et prosjekt for å styrke barneperspektivet i NAV.

Oppdraget ble slikt formulert av Arbeids- og velferdsdirektoratet:

1. Det skal utarbeides forslag om hvordan barneperspektivet i NAV-kontoret kan styrkes med utgangspunkt i barnekonvensjonen og funn fra utprøving av kartleggingsskjema.
2. Det skal utarbeides forslag til tilpasset informasjon/veiledning/sjekkliste om barneperspektivet og barnekonvensjonen for NAV-kontor.

NAV-kontorene i Storfjord og Balsfjord ble valgt ut til å være med i prosjektet. Arbeidet førte til en sluttrapport og utkast til håndbok «Barneperspektivet i NAV».

I 2016 fikk NAV Storfjord midler for å forebygge barnefattigdom, det ble engasjert familievikar i 50 % stilling. Året etter fikk også NAV Balsfjord midler til det samme formål, og prosjektet videreføres ut 2020 med ekstern finansiering fra AV-dir. Tilskuddet har skiftet navn til: *Tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontor*.

Det er pr i dag engasjert familieveileder i 100 % stilling og 40 % prosjektleder ved NAV Balsfjord – Storfjord.

Familieveileder

Familieveileder er et lavterskeltilbud som skal bidra til sosial og økonomisk trygghet for barn og unge som vokser opp i vanskeligstilte familier. Tjenesten blir tildelt etter søknad, og vedtak blir fattet etter: Lov om sosiale tjenester § 17 «Opplysning, råd og veiledning».

Familieveileder kan:

- Være en støtteperson for å styrke nettverksbygging og gode relasjoner i hjemmet
- Gi praktisk veiledning innen husholdning og økonomi
- Gi råd om helsefremmende tiltak innen utdanning, arbeid og fritidsaktiviteter
- Være en koordinator opp mot andre relevante tjenester og instanser

I kriteriene for tilskuddet tildelt i år står det: *«Tilskuddet skal stimulere til utvikling av sosiale tjenester og tiltak i kommunene etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen»*. Videre står det:

*«I vurderingene av søknadene har arbeids- og velferdsdirektoratet blant annet lagt vekt på nytenkning og utvikling av nye arbeidsmåter, bruk av prosjektstyringsverktøy, at tiltaket kobles på annet utviklingsarbeid i kommunen **og er godt forankret i kommunen**»*.

Prosjektleder har blant annet fått i oppdrag å medvirke til at det blir utarbeidet en handlingsplan for å forebygge barnefattigdom i kommunene, og arbeidet vil bli igangsatt etter at det er blitt fattet politisk vedtak i kommunen.

Barnefattigdom/lavinntekt.

Barnefattigdom dreier seg om politikk. Det er politikerne som gjør prioriteringer av de økonomiske ressurser. For de lokale politikere kan det være vanskelig å erkjenne at det er fattigdom i kommunen de styrer, men skal en få til en endring, må en erkjenne at det finnes fattigdom.

De sittende regjeringer har hatt som målsetting at folk i Norge skal ha en levestandard som er akseptabel og at ulikhetene ikke øker. Det er satt fokus på barn, og det er laget en strategi mot barnefattigdom.

Regjeringens strategi: *Barn som lever i fattigdom (2015 -2017)*, var undertegnet av 6 ministre (Barne- og likestilling, Helse- og omsorg, Arbeid- og sosial, Kunnskap, Kultur og Kommunal- og modernisering). Barnekonvensjonen var en overordnet rettesnor for strategien.

Strategien legger opp til en bred satsing på familiene, og inkluderer også familierådgivning, bostøtteordninger og yrkesrettede tiltak mot særlig utsatte familier.

Gode oppvekstvilkår forutsetter at utsatte foreldre får god oppfølging og hjelp til å mestre foreldrerollen. Lavinntekt i seg selv trenger ikke å gå utover barns livskvalitet. Svak økonomi kan over tid være en belastning. Kommer andre problemer i tillegg, blir familiene sårbare. Forskjeller i levekår og inntekt henger også sammen med forskjeller i fysisk og psykisk helse. Barn og unge som vokser opp i fattige familier har større risiko for å utvikle helseplager, og regjeringen ønsker i denne strategien å sørge for bedre helsetilbud til alle barn og unge. Et viktig mål er å hindre at dårlig familieøkonomi gir dårlig helse.

Utdanning er nøkkel til å komme ut av fattigdom. Det er viktig å videreutvikle barnehager og skoler, slik at alle i praksis gis de samme muligheter både faglig og sosialt. Gjennom tidlig innsats i hele utdanningsforløpet ønsker regjeringen å legge til rette for bred deltakelse, forhindre frafall og **kvalifisere unge til voksenlivet**. Målet er å forebygge at fattigdom går i arv og å skape muligheter for alle.

Lavinntekt i Norge og kommunene Balsfjord og Storfjord

Definisjon på lavinntekt: «Husholdningens samlede inntekter er mindre enn 60 prosent av det som er medianen blant husholdninger i Norge».

Tall fra statistisk sentralbyrå (SSB) viser at over 100 000 barn og unge (0 – 18 år) vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, og at tallet er tredoblet fra 2001 til 2016.

På landsbasis var tallet i 2017 på 10,7% barn (0 -18 år) som lever i familie med lavinntekt. I Balsfjord 9,2% (ca. 105 barn) og i Storfjord 8,4% (ca. 30 barn).

Barn med innvandrerbakgrunn utgjør nå over halvparten av alle barn i økonomisk utsatte familier. Barn av enslige forsørgere har også en større risiko for å vokse opp i fattigdom enn barn av to forsørgere. I Balsfjord er det 15,9 % barn som vokser opp i husholdning med enslig forsørger og det tilsvarende tall i Storfjord er på 23 % (I Norge 14,4%). Å ha foreldre uten yrkestilknytning er også en risiko.

Basert på målinger var det i 2017: 370 000 personer over 20 år som opplevde å ikke ha økonomisk trygghet. Tar en med nære familiemedlemmer, snakker en trolig om mer enn 500 000 personer som til daglig lever med økonomiske utfordringer.

Fritidsaktivitet/Fritidserklæringen:

I følge Barnekonvensjonen skal alle barn og unge ha mulighet til å delta i lek og fritid, til en anstendig levestandard og til å utvikle sine evner og ferdigheter. Strategien vil gi barn og unge som vokser opp i familier med lav inntekt bedre muligheter til å delta i vanlig sosiale aktiviteter på lik linje med andre. Fritidserklæringen ble underskrevet i 2016 av regjeringsmedlemmer og flere frivillige organisasjoner. Ved hjelp av offentlig innsats fra stat, kommune, bidrag fra idretten og frivillig sektor for øvrig, skal alle barn **få mulighet til å delta på minst en fritidsaktivitet**. Det vil forhindre ensomhet og gi barn større framtidshåp. Ensomhet over tid og i barndommen er helseskadelig og bekjempelse av ensomhet er løftet fram av regjeringen som et satsingsområde. For å hjelpe barn som lever i fattigdom, er det avgjørende at det offentlige og frivillige trekker sammen og utfyller hverandre.

Frafall fra videregående skole.

Tall fra folkehelseprofilen for 2019 viser at det i Balsfjord var et frafall på 29 % i og i Storfjord 35 %, (for landet 29 % og i fylke 26 %). Å skaffe seg en utdanning er med på å gi økonomisk

trygghet. Det er derfor viktig å fullføre videregående skole. Dagens arbeidsmarked har få jobber for de som ikke har en formell utdannelse.

En analyse som er blitt gjort av NAV ved utgangen av 2017, viser at av de som fylte 25 år i 2017, var nesten 25 % verken i arbeid eller utdanning. 5.200 mottok en NAV-ytelse som erstatning for inntekt, mens 9.400 fikk ikke noe. Antallet omfatter også de som oppholdt seg i utlandet og ikke har meldt flytting, samt de som går på videregående. Uansett er det et urovekkende høyt antall unge mennesker som er i «utenforskap».

På NAV-konferansen 2018 ble statsministeren sin bekymring sitert: *«Unge som aldri får noen tilknytning til arbeidslivet og blir stående utenfor hele livet, er vår største samfunnsutfordring».*

I fremtiden vil ikke Velferdsstaten Norge ha rygg til å bære de økonomiske byrder uten at «de unge» deltar i arbeidslivet. Andelen av alderspensjonister øker pga økt levealder, og ved samtidig nedgang i oljeinntekter, vil statskassa gå tom. Det er «de unge» som vil bli tapere, og som vil få en framtid i fattigdom, både for seg selv og sine barn.

Hva sier Folkehelseloven?

Å bare se et NAV-kontor isolert fra resten av tjenestene i kommunen vil ikke være riktig. Barn vokser opp i kommunen, hvor de skal først og fremst skal bli fulgt opp av sine foresatte, og med bistand fra det offentlige ved behov.

Folkehelseloven fastslår at «Folkehelse er et ansvar for hele kommunen som sådan, ikke kun helsetjenesten». Videre blir det sagt: «Folkehelseloven ønsker å skape nødvendig endring på tvers av sektorer». Å ha fokus på barn og å gi dem en god oppvekst er et felles ansvar. Det er med på å skape god folkehelse i kommunen.

Barnekonvensjonens artikkel 6 fastslår at: **«Alle barn har rett til et liv og ei framtid».** Klarer vi å gi dem det?

Prosjektleder ved NAV Kjellaug Grønvoll som har utarbeidet dette saksfremlegget vil være tilstede under behandlingen av saka i Levekårsutvalget.

Rådmannens innstilling

1. Det oppnevnes ei arbeidsgruppe med følgende personer:
Politisk valgt representant (leder)
Familieveileder fra NAV
En representant fra Ungteamet ved NAV
Forebyggende avdeling ved Jill Fagerli
Prosjektleder ved NAV Kjellaug Grønvoll (sekretær)

Sekretær innkaller til første møte. I første møte settes det opp en framdriftsplan.

2. Det oppnevnes ei styringsgruppe med følgende representanter:
NAV leder for Balsfjord – Storfjord

Oppvekstsjef May-Tove Lilleng

Forebyggende avdeling v kst avdelingsleder Maria Wingstad

3. Mandat for gruppa er:

- Utarbeide tiltak som bedrer situasjonen for lavinntektsfamilier, for å kompensere for de belastninger og hindringer som de opplever i hverdagen.
- Å forebygge barnefattigdom gjennom tiltak som sikrer alle barn (og unge) et best mulig utgangspunkt for deltakelse i arbeidslivet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
3/20	Storfjord levekårsutvalg	28.01.2020
	Storfjord kommunestyre	

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 - 2023 – Endelig behandling

Henvising til lovverk:

Henvising til lovverk:

Plan- og bygningsloven kap. 11

Ref.:

Bestemmelser og tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Kulturdepartementets veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet

Vedlegg

- 1 Særutskrift fra Storfjord ungdomsrådsmøte 22.11.2019
- 2 Statens vegvesen: Uttalelse på høring kommunedelplan
- 3 Storfjord IL: Høring
- 4 Ishavskysten friluftsråd: Storfjord kommune_innspill_kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020-2023
- 5 Fylkesmannen i Troms og Finnmark: Høringssvar - kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 til 2023
- 6 Troms og Finnmark fylkeskommune: Høringsinnspill til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020-2023
- 7 Sametinget: Høringsuttalelse til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020-2023
- 8 Endelig forslag - Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 - 2023

Saksopplysninger

I følge plan- og bygningslovens (PBL) § 11-1 kan det utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. I følge § 11-2 skal kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

I bestemmelsene for spillemiddeltilskudd er kommunal planprioritering av anlegg gjennom en slik plan et krav for å kvalifisere for søknad om spillemidler.

Gjeldende plan heter *Et friskt og aktivt Storfjord! Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv 2016 – 2019*. Ettersom frisklivsarbeidet har en naturlig tilhørighet i den kommende helse- og omsorgsplanen, er begrepet «friskliv» tatt ut og erstattet med «friluftsliv» for å understreke at tilrettelegging for friluftsliv har vært og er en stor del av den nye planen.

Plan- og driftsstyret har vedtatt planprogram og oppstart av planarbeid i sakene 7/19 og 28/19, for en ny planperiode 2020 – 2023. Planen er noe forsinket i forhold til oppsatt tidsplan ettersom Levekårsutvalget kun hadde ett møte høsten 2019.

Erfaringer fra forrige planperiode og analyse av framtidige behov har vært viktige i planprosessen. Høringsutkastet baserer seg i tillegg på følgende grunnlag:

- Skriftlige innspill fra lag og foreninger
- Spørreundersøkelse om situasjonen for frivilligheten
- Medvirkningsmøte med lag og foreninger
- Prosessmøte med Ishavskysten friluftsråd
- Innspill fra miljø-, plan- og driftsetaten som anleggseier
- Datagrunnlag som f.eks. Ungdata, oversikt over befolkningens helsetilstand, folkehelseprofilen, norsk idrettsindeks osv.

Storfjord idrettsråd er nedlagt, og har dermed ikke vært aktuelle i denne planprosessen. Rådet for eldre og funksjonshemmede og Ungdomsrådet har ikke hatt møter underveis i planprosessen, men har hatt planen på høring.

Det er kommet åtte høringsinnspill:

- Råd for eldre og funksjonshemmede
- Ungdomsrådet
- Statens vegvesen
- Storfjord idrettslag, friidrettsgruppa
- Ishavskysten friluftsråd
- Fylkesmannen i Troms og Finnmark
- Troms og Finnmark fylkeskommune
- Sametinget

Høringsinnspillene er kort gjengitt sammen med vurderinga.

Levekårsutvalget er fagstyre for planen. Kommunestyret skal gjøre endelig vedtak i saken.

Vurdering

Det er gjort tekstlige endringer og forenklinger i planen sammenliknet med forrige planperiode som ikke har stor betydning. Noen endringer er mer vesentlige, og disse er kommentert spesielt i det følgende.

Planens innhold

- Storfjord kommunes målsettinger for denne planen er skilt ut som et eget kapittel for å synliggjøre dem ytterligere. Målformuleringene er forenkla og tydeliggjort, og delt inn i underkategoriene *anlegg, fysisk aktivitet og frivillighet*.

- Analysen av dagens situasjon og behov for framtida henger tett sammen, og disse to kapitlene er slått sammen for å gjøre planen lettere å lese. På den måten kan man lese analysen av situasjonen for f.eks. skytesporten i Storfjord per i dag, og de innmeldte behovene i samme kapittel.
- Alle tabeller for eksisterende anlegg i Storfjord er lagt inn som vedlegg, i stedet for som en del av hovedkapittelet. Dette er først og fremst oppslagsverk, og det vil øke planens leservennlighet å legge dem inn som vedlegg.
- Handlingsplanene for kommunens virkemidler, aktivitets- og motivasjonstiltak og anlegg for de kommende fire årene er slått sammen til ett felles kapittel. Tidligere var virkemidler et eget kapittel, men dette anses som en del av handlingsplanen.

Økonomiske konsekvenser av planen

Det er lagt til grunn at de økonomiske og personalmessige ressursene til å gjennomføre motivasjons- og aktivitetstiltak vil være de samme i den kommende planperioden som de har vært i de foregående fire år. Planen forutsetter derfor ingen økning i driftsbudsjettet på dette feltet.

Når det gjelder anleggsutbygging i kommunal regi er ikke kap. 7.3. økonomisk bindende. Handlingsplanen angir hvilken rekkefølge anleggsutbygginga skal foregå i, men det vil være kommunestyrets årlige budsjettbehandling som styrer økonomien på dette feltet fra år til år.

Når det kommer til økonomiske virkemidler er dagens tre ordninger foreslått videreført uten endringer, med følgende konsekvenser:

- Driftstilskudd for lag og foreninger økes hvert år med en sum som tilsvarer prisveksten. Eksempelvis var dette til sammen omlag kr 5.376,- i økning fra 2018 til 2019.
- Tilskudd til anleggsutbygging er en *kan-ordning* der kommunestyret etter innstilling fra Levekårsutvalget hvert år avgjør om det skal tildeles tilskudd til anleggsutbygging i regi av lag og foreninger. Det er ei forutsetning at anlegget er tildelt spillemidler eller friluftsmidler. Det er bare aktuelt med inntil tre søknader hvert år, en for hver kategori (nærmiljøanlegg, ordinære anlegg og friluftsanlegg). Maksimal-summen som er angitt innebærer at kommunen må avsette inntil ca. 170.000,- på driftsbudsjettet hvert år dersom det er søkere som innvilges tilskudd. Så langt har ikke dette makstallet vært nådd. For 2020 er det f.eks. ingen aktuelle søkere blant lag og foreninger, og dermed er det ikke behov for å avsette midler.
- Ordninga med gratis treningstid for lokale lag og foreninger foreslås videreført. Den innebærer at kommunen ikke får inntekter for utleie for de timene som benyttes.

Vurdering av høringsinnspill

Innspill	Vurdering
Råd for eldre og funksjonshemmede	
Tar saken som orienteringssak	-
Ungdomsrådet	
Lag/ foreninger som får tildelt halldid, samtidig som det er fritidsklubb, bør være for dem med aktivitet for barn og unge som bruker fritidsklubben. På den måten kan juniorklubb og ungdomsklubb delta både på trening og fritidsklubb.	Treningstid i kommunale lokaler tildeles i henhold til de innmeldte behovene i lag og foreninger.
Tilrettelagt transport til/fra aktivitetene, slik at alle kan få delta.	Det er ikke realistisk at kommunen skal finansiere og/eller organisere transport til

	aktiviteter.
Mer foreldredeltakelse.	Foreldreengasjement er en viktig bærebjelke i det organiserte fritidstilbudet. Storfjord kommune gir allerede tilskudd til leder/trenerutdanning, og dette er ment som et stimuleringsiltak for lag og foreninger.
Lag/foreninger bør motta tilskudd til å betale trenere, slik at treningene blir mer etablert, stabile og forutsigbare.	Det er opp til lag og foreninger hvordan de vil benytte det driftstilskuddet de får fra kommunen hvert år. Det vurderes slik at det ikke er økonomi til å foreslå en egen tilskuddsordning til trenerhonorar som en del av planen.
Utvide utstyrssentralen til å inneholde utstyr til forskjellige aktiviteter, sett opp mot hva som tilbys av aktiviteter i kommunen. F.eks. fotball, ski, skytterutstyr, osv.	Utstyrssentralen suppleres fortløpende etterhvert som kommunen får eksterne midler til dette. Suppleringa gjøres ut fra ønsker og behov fra brukerne.
Arrangere byttedager for utstyr.	Byttedager er et godt tiltak. I de fleste tilfeller arrangeres dette i regi av lag og foreninger, og dette vil kommunen oppfordre lag og foreninger til å gjøre.
Statens vegvesen	
Ingen merknader	
Storfjord idrettslag, friidrettsgruppa	
Ber om at Løpebane ved Hatteng kunstgress flyttes opp fra uprioritert liste (8. Langtidsplan anlegg) til prioritert liste Ordinære anlegg. Det jobbes med et forprosjekt på dette.	Innspillet tas til følge.
Ishavskysten friluftsråd	
Kap. 1 Innledning Foreslår noen endringer i avsnitt 4 og 5.	Delvis tatt til følge.
Foreslår å oppdatere begrepet «funksjonshemmede / personer med nedsatt funksjonsevne» til begrepet «funksjonsvariasjon» (Handikapforbundets begrep).	Tatt til følge.
Kap 3.1 Statlige føringer Ønsker henvisning til Utdanningsdirektoratets fagfornyelse og nye læreplaner for å tydeliggjøre viktigheten av å jobbe med «Læring i friluft/Uteskole»	Dette hører mer naturlig inn i evt. sektorplaner for skoleverket.
Kap 3.2 Fylkeskommunale føringer Fylkessammenslåinga bør nevnes.	Tas til følge.
Kap. 4 Målsettinger Endre tittelen for målet «anlegg» til «anlegg og arealer» Savner tema allemannsretten og informasjonsarbeid.	Tas til følge. Allemannsretten er nedfelt i loven og er dermed allerede en grunnleggende forutsetning for å ivareta friluftslivets interesser. Begrepet «informasjon» er tatt inn i siste delmål.
Kap. 6.4 (6.3) Friluftsliv og annen egenorganisert fysisk aktivitet Ønsker oppdaterte tabeller med tall for 2019.	Tallene for 2019 foreligger nå, og tabellene er oppdatert.

I teksten om rullestolstier kan Laplassen legges inn.	Tatt til følge.
Foreslår endring av siste setning i første avsnitt til «... tilfredsstiller samtlige tilgjengelighetskrav til funksjoner med funksjonsvariasjoner.»	Dette stemmer ikke. Stien tilfredsstiller kun krav til rullestoltilpasning. Dette er imidlertid presisert.
Kap. 7.2 handlingsplan for aktivitets- og motivasjonstiltak Ishavskysten friluftsråd bør nevnes i punktet om Læring i friluft.	Tas til følge.
Kap 7.3 Handlingsplan for anlegg Nytt tiltak: HC-tursti og bål plass Nállovuohppi v/ Troms fylkeskommune og Ishavskysten friluftsråd	Tas til følge.
Vedlegg 2 Rullebu kan inngå i lista over åpne hytter og gammer	Tas til følge.
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	
Kap 3.1 Statlige føringer Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 bør tas med.	Tas til følge.
Kap 6.1. (6.5) Befolkningas helse Også kommunens egen folkehelseoversikt fra 2016 burde vært benyttet i planarbeidet.	Denne oversikten er i høyeste grad benyttet som grunnlag for planarbeidet, og dette er tydeliggjort i teksten.
Det kan med fordel tydeliggjøres senere i planen hva kommunen vil gjøre for å utligne sosial skjevfordeling.	Utstyrssentralen og gratis deltakelse i FYSAK-konkurransen er tiltak som er direkte knyttet opp mot utlikning av sosial skjevfordeling. Dette er tydeliggjort i kapittelets konklusjon. Andre tiltak, som f.eks. aktivitetskort o.l. vil ha ei kostnadsramme utenfor dagens rammer, og er derfor ikke vurdert i forhold til planen.
Troms og Finnmark fylkeskommune	
Kap. 1 Innledning Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har også egenverdi på linje med andre kulturtilbud, og bør ikke ensidig presenteres som forebyggende tiltak.	Tas til følge.
Kap. 6 Dagens situasjon Planutkastet kan samlet sett gi et noe ensidig inntrykk av at planens tiltak skal forebygge livsstilssykdommer. Ønsker mer fokus på sosial deltakelse, mestring og fellesskap.	Kapittelrekkefølgen er endra for gjøre planområdet mer balansert.
Vurdere å peke på tiltak som aktiv transport o.l. samt trafiksikkerhetstiltak.	Motivering til en aktiv hverdag er poengtert i konklusjonen. Trafiksikkerhetstiltak inngår i en egen kommunal plan.
Ønsker mer beskrivelse av prosjektet Friluftslivets ferdselsårer.	Inngår som tiltak i en tabell. Det er ikke rom for beskrivelser i tabellen, men teksten er presisert noe.
Skulle sett fiskeplass, samt båtutsett Vestersida som tiltak i planen.	Det er ønskelig med samarbeidspartnere på denne type tiltak for å sikre lokalt eierskap til

	prosjektene. Per d.d. er det ingen innmeldte behov fra lag og foreninger.
Bærekraftig finansieringsmodell knyttet opp til bærekraftig besøksforvaltning kan gjerne belyses nærmere i planen.	Storfjord kommune deltar i prosjektet «Bærekraftig besøksforvaltning» der denne problemstillinga er en del av arbeidet. det er naturlig å på sikt implementere konklusjonene fra dette prosjektet i planen.
Sametinget	
Ønsker være-varsom-skilting av turløyper innenfor sårbare reindriftsområder (kalvings-, parrings- og beiteområder).	Kommunen vil ta disse innspillene med i sitt daglige arbeid med skilting og tilrettelegging av turstier, f.eks. på informasjonstavler, telltur.no, framtidige informasjonshefter o.l.
Ber om at det undersøkes om det er særskilte folkehelseutfordringer for den samiske befolkninga.	SAMINOR-undersøkelsen fra 2013 er en del av grunnlaget for planen.
Ønsker medvirkning fra lag/foreninger og barn/unge med samisk bakgrunn.	Ivaretatt i planprosessen.

Rådmannens innstilling

Storfjord kommunestyre vedtar vedlagte plan *Et friskt og aktivt Storfjord! Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 – 2023.*

Særutskrift fra Storfjord ungdomsrådsmøte 22.11.2019:

16/19 Høring – kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

SUR er invitert til å komme med innspill til hva rådet mener at kommunen kan bidra med for at ungdom i Storfjord skal være mest mulig fysisk aktiv.

Behandling:

SUR fremmer flere forslag til denne planen

Vedtak:

Lag/ foreninger som får tildelt halltid, samtidig som det er fritidsklubb, bør være for dem med aktivitet for barn og unge som bruker fritidsklubben. På den måten kan juniorklubb og ungdomsklubb delta både på trening og fritidsklubb.

Tilrettelagt transport til/fra aktivitetene, slik at alle kan få delta.

Mer foreldredeltakelse

Lag/foreninger bør motta tilskudd til å betale trenere, slik at treningene blir mer etablert, stabile og forutsigbare

Utvide utstyrssentralen til å inneholde utstyr til forskjellige aktiviteter, sett opp mot hva som tilbys av aktiviteter i kommunen. F.eks. fotball, ski, skytterutstyr, osv.

Arrangere byttedager for utstyr

Statens vegvesen

Storfjord kommune
Hatteng
9046 OTEREN

Maria Figenschau

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
	Hanne Lunde Vangen / 47650332	19/29055-4	2019/12-30	18.12.2019

Uttalelse på høring kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020–2023 – Storfjord kommune

Viser til skriv, datert 15.11.2019, hvor Statens vegvesen bes uttale seg på høring av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Statens vegvesens ansvar i planarbeidet er først og fremst knyttet til arealbruken langs riks Og fylkesveg. Vi har også ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig fagstyresmakt med sektoransvar på transportområdet.

Vår uttalelse

Statens vegvesen har ingen merknader til høringsutkastet.

Vi ønsker Storfjord kommune lykke til videre med planarbeidet.

Med hilsen
Plan og forvaltning, Troms

Hanne L. Vangen
Avdelingsingeniør

Postadresse
Statens vegvesen

Telefon: 22 07 30 00

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Sentrum 33
9156 STORSLETT

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

NF

Fra: Odd Geir Fagerli (oddgeirfagerli@gmail.com)

Sendt: 10.01.2020 14:24:20

Til: Post Storfjord

Kopi: ellen.jakobsson@strømsø.no

Emne: Høring: Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Vedlegg:

Hei

Ber om at Løpebane ved Hatteng kunstgress flyttes opp fra uprioritert liste (8. Langtidsplan anlegg) til prioritert liste Ordinære anlegg. Det jobbes med et forprosjekt på dette.

Odd Geir Fagerli

Leder Storfjord IL Friidrett.

Til

Storfjord kommune
Oldersletta 1
9046 Oteren

Dato:
10.01.2020

post@storfjord.kommune.no

Innspill til Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020-2023 *Et frisk og aktivt Storfjord!*

Vi viser til deres oversendelse av kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020-2023, som er på høring. Ishavskysten friluftsråd synes plandokumentet er tydelig og godt gjennomarbeidet. Den greier å få fram den viktige betydning av friluftsliv og kommunens satsing innen temaet på en god måte. Vi ser at friluftsrådets viktige rolle som samarbeidspart og rådgivende organ i kommunen løftes fram.

Ishavskysten friluftsråd har følgende innspill til kommunedelplanen:

Kap 1. Innledning

I innledningen under avsnittet om inaktivitet kan helseutfordringene knyttet til inaktivitet belyses ytterligere for å tydeliggjøre betydningen av friluftslivets rolle. Det nevnes også i avsnittet under (ang prestasjonsfokus) og vi foreslår å slå de to avsnittene sammen. Vi foreslår å legge til følgende setninger i det nye avsnittet: «Inaktivitet er et økende nasjonalt problem og forskning viser at aktivitetsnivået synker dramatisk med alderen. Fra barn er rundt 8 år synker aktivitetsnivået og det er kun en lav prosent av både voksne og barn som oppfyller Helsedirektoratets anbefalinger om daglig fysisk aktivitet. Inaktivitet gir dårlig fysisk og psykisk helse. Undersøkelser viser at 7 av 10 svarer at de vil velge turer i skog og mark som aktivitetsform for å enten holde seg i aktivitet eller bli mer aktive. Dette viser at nærfriluftsliv er viktig å legge til rette for i et folkehelseperspektiv. Friluftsliv er nordmenns foretrukne aktivitetsform og må ha en sentral plass i folkehelsearbeidet».

Storfjord kommune bør oppdatere begrepene «funksjonshemmede/ personer med nedsatt funksjonsevne» nå som begrepet «funksjonsvariasjon» er tatt i bruk. Dette etter ønske fra Handikapforbundet. Det ønskede begrepet er «funksjonsvarierte» eller og «personer med funksjonsvariasjon(er)» for funksjonshemmede.

Kap 3.1. Statlige føringer

For å tydeliggjøre viktigheten av å jobbe med «Læring i friluft/Uteskole» og bruke klasserommet utenfor aktivt i skolehverdagen kan det vises til Utdanningsdirektoratets fagfornyelse og nye læreplaner som i en del fag har klare mål om at undervisningen skal foregå utendørs. Naturen er tatt inn som en sentral del i de tre overordnede temaene og i flere av fagene i grunnskolen. Opplevelser i og med natur er beskrevet som en viktig del av kompetansemålene, og det legges også opp til at praktiske erfaringer i naturen legger grunnlaget for refleksjon og læring. Det gjelder i blant annet i kroppsøving og naturfag som i større grad skal bruke naturen til å utforske elementer i faget.

Fagfornyelsen har tre overordnede tema; bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap, samt folkehelse og livsmestring som skal inngå i alle fag hvor det er naturlig. Friluftsliv vil være et godt redskap for å arbeide med alle disse tre overordnede temaene.

Kap 3.2. Føringer fra Troms fylkeskommune

Det bør nevnes i planen at Troms fylkeskommune er slått sammen med Finnmark fylkeskommune fra 01.01.2020.

Kap 4. Målsetninger

Det er listet opp tre målområder; anlegg, fysisk aktivitet og frivillighet. Målområdet anlegg har flere undermål som omhandler arealer. For å løfte betydningen av «arealer» kan det være en ide å ta med «arealer» i tittelen på delmålet slik at det blir «Anlegg og areal».

Vi savner temaene «allmannsretten» og «informasjonsarbeid» i kapitlet, som er viktige forutsetninger for å kunne ivareta friluftslivets interesser og markedsføre mulighetene som ligger i eksisterende tilrettelegging og tilbud.

Kap 6.4 Friluftsliv og annen egenorganisert fysisk aktivitet

For å gjøre tabellene for «FYSAK-konkurransen» og «Brukere av treningsrom» enda mer aktuelle, burde de oppdateres med tallene for 2019 også.

I teksten om Rullestolstier kan evt også Laplassen legges inn. I tillegg anbefaler vi å skrive siste setning i første avsnittet slik; «Kun Sandørneset tilfredsstiller samtlige tilgjengelighetskrav for personer med funksjonsvariasjoner».

Kap 7.2. Handlingsplan for aktivitets- og motivasjonstiltak

I punktet om Læring i friluft, bør det stå at prosjektet ledes og finansieres av Ishavskysten friluftsråd.

Kap 7.3 Handlingsplan for anlegg

Under Friluftsanlegg og andre anlegg står det at utbygger av HC-tilrettelagt tursti Otertun er Oteren bygdeutvalg. Vi har hatt kontakt med Oteren lysløypeutvalg i denne sammenhengen.

Et nytt tiltak er HC-tursti og bål plass ved Nallevopi som Troms og Finnmark fylkeskommune v/seksjon for kulturarv ønsker å tilrettelegge nedenfor vegen ved den gamle markedsplassen. Arbeidet vil høyst sannsynlig bli et samarbeid sammen med Ishavskysten friluftsråd.

Vedlegg 2

Under Åpne hytter og gammer kan også den åpne hytta Rullebu legges inn. Den driftes så vidt vi kjenner til av Lyngen Jeger- og fiskerforening.

Vi ønsker Storfjord kommune lykke til med det videre arbeidet med planen og ser fram til et fortsatt godt samarbeid.

Vennlig hilsen
Ishavskysten friluftsråd

Tine Marie Valbjørn Hagelin
Daglig leder

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

10.01.2020

Vår ref:

2019/2473

Deres dato:

Deres ref:

Storfjord kommune
Oldersletta 1
9046 OTEREN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anders Aasheim, 77642154

Høringssvar - kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 til 2023

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til brev fra Storfjord kommune datert 15.11.2019 som gjelder høring på kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 – 2023. Dette høringssvaret er koordinert av Fylkesmannens helse- og sosialavdeling.

Høringsutkastet er ryddig og velskrevet. Det viser at kommunen har en omfattende aktivitet. Planen gir et godt grunnlag for utvikling og styring på fagområdene som den gjelder for. Vi har disse kommentarene til planforslaget:

- I kap. 3.1 om statlige føringer bør *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023* tas med. De nasjonale forventningene er svært relevante for det pågående planarbeidet, se særlig kap. 2 (Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet), kap. 3 (Bærekraftig areal- og transportutvikling) og kap. 4 (Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve).
- I kap. 6.1 gis det noen relevante opplysninger om helsestatus i kommunen, basert på folkehelseprofilen fra FHI for 2018. Kommunen utarbeidet i 2016 en oversikt over helsetilstanden i befolkningen, slik folkehelseloven krever. En slik oversikt over helsetilstanden gir et mer omfattende kunnskapsgrunnlag for lokalt planarbeid enn den årlige folkehelseprofilen. Oversikten over helsetilstanden burde ha vært benyttet som grunnlag for kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- I kap. 6.1. påpeker dere at både helseutfordringene og fritidsaktivitetene i kommunen preges av sosial skjevfordeling. Det er fint at dette blir tydeliggjort, siden utjevning av sosial ulikhet bør være et viktig tema i det lokale folkehelsearbeidet. Planen sier imidlertid lite konkret om hva kommunen kan og vil gjøre innen fagområdene idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for å utligne denne skjevfordelingen. Dette kan med fordel tydeliggjøres i planen.

Vi ønsker dere lykke til med den videre innsatsen. Ta gjerne kontakt med oss dersom det er behov for mer dialog eller veiledning om planarbeidet

Med hilsen

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf
Org.nr. 967 311 014

Anne Grethe Olsen (e.f.)
helse- og sosialdirektør

Anders Aasheim
seniorrådgiver

Kopi til:
Troms og Finnmark fylkeskommune

Boks 701

9815

VADSØ

Dokumentet er elektronisk godkjent.

STORFJORD KOMMUNE

Oldersletta 1

9046 OTEREN

Deres ref.

Vår ref.

20/00490-1

Saksbehandler

Vibeke Skinstad

Dato

10.01.2020

Høringsinnspill - Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020-2023, Storfjord kommune

Det vises til brev av 15.11.2019, om høring av kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for Storfjord kommune med frist 10.01.20. Troms og Finnmark fylkeskommune har følgende innspill til høringsutkastet:

Troms og Finnmark fylkeskommune vil påpeke at det er positivt at Storfjord kommune nå reviderer den kommunale planen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Hovedinntrykket er at planutkastet gir gode beskrivelser av status og analyser, og viser sammenheng mellom utfordringer og tiltak på en god måte. Dokumentet er oversiktlig og velskrevet. Koblingen mellom denne kommunedelplanen, kommuneplanens arealdel og andre kommunale planer framkommer tydelig i kap. 2.2. Det bemerkes at kommunens økonomiplan også er viktig for å realisere denne planen.

I innledningen ramses opp ulike grupper i befolkningen, som «[...] funksjonsfriske, funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede». Kanskje holder det å skrive «barn, voksne og eldre»? Da omfattes hele befolkning, uavhengig av etnisitet, funksjonsnivå og helsesituasjon.

Videre i innledningen beskrives det todelte ansvaret kommunen har innenfor planens fagfelt:

- 1) drive forebyggende arbeid og rette tiltak mot de helseutfordringene innbyggerne har
- 2) anleggseier og tilrettelegger for frivillig arbeid, samt bærekraftig utvikling av tilrettelegginga.

Og i det følgende utdypes perspektiver knyttet til sosiale aspekter, inaktivitet, mestring osv. Selv om både ansvaret og perspektivene åpenbart er både riktig og viktig, er det også viktig å få med at idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv også har en *egenverdi*, på linje med andre kulturtilbud, og bør ikke ensidig presenteres som forebyggende tiltak. Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv kan blant annet også lenkes til bolyst og utvikling av lokalt næringsliv.

I kapittel seks gis en god og viktig oversikt knyttet til helse. Men vår vurdering er at planutkastet samlet sett kan gi et noe ensidig inntrykk av planens tiltak innenfor levevaneområdet fysisk aktivitet for å forebygge sykdommer som diabetes og hjerte- og karsykdommer etc. Kan det

Postadresse

Fylkeshuset, pb 701, 9800 Vadsø

E-post

postmottak@tffk.no

Besøksadresse

Besøksadresse

Tffk.no

Telefon

77 75 50 00

Org.nr

922420866

gjøres noen grep for å gjøre dette kapittelet litt mer balansert slik at det gjøres mer relevant for hele planområdet? Kan en f.eks. vektlegge sosial deltakelse, mestring og fellesskap innledningsvis, og videre løfte fram sosial ulikhet i deltakelse og inkludering i fritidsaktiviteter i større grad? I den forbindelse vil vi framheve viktigheten av avsnitt to og tre under konklusjonen øverst på side 16.

Under paraplyen fysisk aktivitet kan kommunen vurdere å peke på tiltak innenfor aktiv transport, som å gå eller sykle til jobb, skole og fritidsaktiviteter. Tilrettelegging for aktiv transport er viktig for lavterskel hverdagsaktivitet. Fremme av aktiv transport henger sammen med infrastruktur, drift (som veivedlikehold, brøyting og strøing) og trafiksikkerhetstiltak. Videre kan andre stimulerende tiltak vurderes, som aktivitetskampanjer og premiering.

Planen ivaretar friluftsliv på en god måte og inneholder nyttige oversikter over friluftslivsanlegg og driftsansvar, inkl. tur- og sykkelstier. Det er positivt at også friluftslivsanlegg som faller utenfor spillemiddelordningen er inkludert i planen for å se den samlede tilretteleggingen i sammenheng.

Storfjord har inkludert «tilretteleggingsplan ferdselsårer» i oversikten «friluftslivsanlegg og andre anlegg». Vi forstår dette som at Storfjord kommune ønsker å lage en plan for friluftslivets ferdselsårer i tråd med det nasjonale prosjektet 2019-2023 ledet av Miljødirektoratet. Fylkeskommunen står til disposisjon dersom kommunen har spørsmål i arbeidet. Slik vi forstår teksten, er ikke tiltakene under «friluftslivsanlegg og andre anlegg» prioritert, kun nummerert i en oversikt. For at de som ikke kjenner til arbeidet med friluftslivets ferdselsårer kunne det med fordel vært skrevet litt mer om prosjektet i teksten. Der kunne en for eksempel inkludert at friluftslivets ferdselsårer utarbeides som en temaplan med tiltaksdel hvor sistnevnte innarbeides i kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv når den er ferdig. Dette er et nyttig verktøy for å prioritere hvilke løyper som skal skiltes og merkes, hvilke nye turruter som skal opparbeides, rundløyper som skal fullføres o.l. Storfjord kommune har et godt utgangspunkt for arbeidet.

Storfjord kommune peker selv på behovet for tilrettelagte fiskeplasser og båtutsett. Vi skulle gjerne sett fiskeplass som et tiltak i handlingsplanen for anlegg. Dersom det ikke er forslag til konkrete steder på nåværende tidspunkt, bør dette prioriteres framover i samarbeid med jeger- og fiskeforeninger og andre aktuelle aktører. Det bør også prioriteres å se på mulighetene for et båtutsett på vestsiden av Storfjorden, gjerne i samarbeid med Lyngen kommune. Kommunen må vurdere om det vil være behov for statlig sikring for å etablere et båtutsett for allmennheten i dette området.

En av målsetningene for planen er å utvikle en bærekraftig finansieringsmodell for drift og vedlikehold av fellesgoder. Dette er en viktig og stadig mer aktuell tematikk. Det bør sees i sammenheng med bærekraftig besøksforvaltning og utfordringene knyttet til den økende turiststrømmen, særlig opp mot nordlysturisme. Flere av områdene / anleggene for friluftsliv benyttes også av reiselivsnæringen og disponeres dermed for ytterligere slitasje, påvirkning osv. Dette berører også frivilligheten som ofte har driftsoppgaver og vedlikehold i det daglige. Problemstillingene kan gjerne belyses i planen utover den nevnte målsetningen. Særlig aktuelt er det for toalettbehov i forbindelse med populære utfartsparkeringer som også disponeres av nordlysturister.

Høringsutkastet gir en god oversikt og resultatvurdering av anleggsutbyggingen i forrige planperiode. Det gir også en god framstilling av videre anleggsutbygging i kommunen. For den idrettslige delen av planen, som omfatter organisert idrett gis det et godt bilde av dagens situasjon i organisasjonene/ lagene. En framtidig anleggsutbygging bør reflektere behovene som idretten har for å kunne bedrive aktivitet.

Troms og Finnmark fylkeskommune ønsker Storfjord kommune lykke til med ferdigstillelse av planen.

Med hilsen

Vibeke Skinstad
avd.leder plan, folkehelse og kulturarv

Johnni Håndstad
rådgiver anlegg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Storfjord kommune
Oldersletta 1
9046 OTEREN

ÁŠŠI/SAK
19/870 - 3

MIN ČUJ./VÁR REF.
20/783

DIN ČUJ./DERES REF.
2019/12-30

BEAIVI/DATO
13.01.2020

Høringuttalelse til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 - 2023 i Storfjord kommune / Omasvuona suohkan

Vi viser til deres brev av 20.11.2018 hvor dere legger kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv på høring.

Sametinget har ansvar for å påse at samiske interesser blir vurdert ut ifra et helhetlig perspektiv ved planlegging etter Lov av 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven). Et viktig hensyn som skal i varetas i planlegging etter loven er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. plan- og bygningsloven § 3-1).

Storfjord kommune/ Omasvuona suohkan legger frem et gjennomarbeidet planforslag. Sametinget mener at det er positivt at Kvænangen kommune ønsker å arbeide videre med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Videre ser vi at kommunedelplanen legges opp til at blant annet flere friluftsområder skal kunne bli mer brukt, dette skal i hovedsak gjøres ved å tilrettelegge allerede etablerte friluftsområder. Storfjord kommune har flere reinbeitedistrikter og sameby (svensk reinbeitedistrikt) innenfor kommunen.

Økt menneskelig ferdsel i utmark kan være utfordrende for reindriftsnæringen, som er avhengig av beitero, spesielt på sårbare tider på året. Dette bør kommunen ta hensyn til i tilrettelegging av områder for ferdsel, ved at det f.eks. at turløyper innenfor sårbare område slik som kalvings-, parrings, og andre beiteområder for rein blir skiltet med vær varsom skilt. Sametinget oppfordrer kommunen til å samarbeide videre med berørte reinbeitedistrikter/samebyer i videre planarbeidet, spesielt når det gjelder tilrettelegging av friluftsliv i utmark.

I forskriftene til folkehelseloven er det nedfelt at i kommuner der det er grunn til å anta at det foreligger spesielle folkehelseutfordringer for den samiske befolkning, skal disse vurderes. Sametinget ber om kommunen undersøker om det er særskilte folkehelseutfordringer hos den samiske befolkningen i Storfjord kommune/ Omasvuona suohkan og planlegger for disse i kommunedelplanen.

Sametinget ser medvirkning fra samiske lokalsamfunn som verdifullt, og oppfordrer kommunen til å legge til rette for medvirkning og samarbeid med reinbeitedistrikter/samebyer, og lokale samiske lag og foreninger i videre planarbeid i kommunen. Avslutningsvis vil vi også anbefale kommunen i fremtiden å legge til rette for at samiske barn og unge kan medvirke til planer.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtta
fágajođiheadji/fagleder

Marit Anne J. Bongo
ráđđeaddi / rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Storfjord kommune

Oldersletta 1

9046

OTEREN

Et friskt og aktivt Storfjord!

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 - 2023

ENDELIG FORSLAG TIL PLAN

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Om planen.....	4
2.1 Formålet med planen.....	4
2.2 Planprosessen.....	4
2.3 Begrepsavklaring.....	5
3. Overordnede føringer.....	7
3.1 Statlige føringer.....	7
3.2 Føringer fra Troms fylkeskommune.....	8
3.3 Storfjord kommunes samfunnsplan.....	8
4. Målsettinger.....	10
5. Resultatvurdering av forrige plan.....	11
5.1 Anleggsutbygging.....	11
5.2 Aktivitetstiltak	12
5.3 Virkemidler	13
6. Dagens situasjon – behov for framtida.....	14
6.1 Organisert idrett.....	14
6.2 Skytesport.....	16
6.3 Friluftsliv og annen egenorganisert fysisk aktivitet.....	17
6.4 Frivillighet	20
6.5 Befolkningas helse	20
7. Handlingsplan for 2020 - 2023.....	24
7.1 Handlingsplan for virkemidler	24
7.2 Handlingsplan for aktivitets- og motivasjonstiltak	25
7.3 Handlingsplan for anlegg.....	26
7.4 Handlingsplan for drift av kommunale anlegg.....	28
8. Langtidsplan anlegg.....	29
<i>Anleggsoversikt fra idrettanlegg.no</i>	30
<i>Anleggsoversikt friluftslivsanlegg</i>	33

1. Innledning

”Et friskt og aktivt Storfjord!” er den overordnede visjonen for denne kommunedelplanen. Visjonen omfatter hele Storfjords mangfoldige befolkning; både barn, voksne og eldre, alle etnisiteter, funksjonsfriske og innbyggere med funksjonsvariasjoner. Den omfatter også oss alle uavhengig av hvilken helsesituasjon vi er i.

Det offentlige har et ansvar for å tilrettelegge slik at innbyggerne kan gjøre helsemessig gode valg, og ikke minst sørge for at denne evnen kommer automatisk med i fremtidige generasjoner.

Storfjord kommune har et todelt ansvar innenfor det fagfeltet som omfattes av denne planen. For det første har kommunen ansvar for å drive forebyggende arbeid og rette tiltak mot de helseutfordringene våre innbyggere har. Spesielt gjelder dette barn og unge, samt grupper med spesielle behov. I tillegg må kommunen være bevisst sin rolle som anleggseier og tilrettelegger for det arbeidet det frivillige Storfjord gjør på dette området. Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har også stor betydning for bolyst og samfunnsutvikling. Ei bærekraftig utvikling av tilrettelegginga er også viktig – både med tanke på natur og miljø, men også med tanke på økonomi.

Fysisk aktivitet og det sosiale aspektet ved å delta i organiserte eller uorganiserte fritidstilbud i sitt eget nærmiljø er viktig for mange av kommunens innbyggere. Inaktivitet er blitt et nasjonalt problem og forskning viser at aktivitetsnivået synker med alderen. Dette er et problem som må løses.

Prestasjonsfokuset i dagens samfunn er stort, og kan bidra til frafall i aktiviteter, dårlig selvbilde og på sikt helseplager. Motivasjonen for folk flest ligger mer i gleden ved å mestre, enn i det å bli målt i resultater. Dette innebærer at tilrettelegginga ikke bare gjelder for konkurranseidrett, men også for lavterskelaktiviteter. Forskning viser at 7 av 10 vil bruke turer i skog og mark som aktivitetsform. Løsninga ligger med andre ord rett utenfor stuedøra.

Kommunedelplanen skal legge føringer for kommunens arbeid på dette feltet de kommende fire år.

2. Om planen

Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv skal inneholde Storfjord kommunes målsettinger og strategier for bygging av anlegg og tilrettelegging for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Planen skal fungere som et styringsverktøy ved tildeling av kommunale og fylkeskommunale midler innenfor feltet. Planen er også et styringsverktøy for prioritering av aktivitets- og motivasjonstiltak som skal gjennomføres. Det er et krav fra Kulturdepartementet at alle kommuner skal ha utarbeida et plandokument som omfatter anleggsplaner både i kommunal regi og i regi av lag og foreninger.

2.1 Formålet med planen

Arbeidet med kommunedelplanen skal bidra til plan- og målstyrt:

- utbygging av anlegg.
- tilrettelegging av områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- gjennomføring av kommunale aktivitets- og motivasjonstiltak.

Planen skal også avklare de ulike aktørenes oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg og områder for idrett og friluftsliv.

2.2 Planprosessen

Styre for plan og drift har ansvaret for igangsetting av planprosessen. Det administrative ansvaret for det daglige planarbeidet og samordning av arbeidet mot revisjon av kommuneplanens arealdel påligger rådmannen ved driftssjefen. Levekårsutvalget har det politisk faglige ansvaret. Det praktiske planarbeidet er utført av folkehelsekoordinator og kulturkonsulent.

Oppstart av planen har vært kunngjort i media, på www.storfjord.kommune.no, Facebook og per brev til aktuelle lag og foreninger.

Behandlinga av kommunedelplaner er beskrevet i lovens § 3-1. Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en tematisk plan uten juridisk bindende virkning når det gjelder disponering av arealer. De arealvurderinger som er gjort i planen må derfor tas inn i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning. Etter plan- og bygningsloven kan det kun knyttes innsigelser fra offentlige myndigheter til arealdeler av en kommune(del)plan. Innsigelser til kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er derfor ikke aktuelt.

Medvirkning

Plan- og bygningslovens § 5-1 fastslår at kommunen skal legge til rette for medvirkning i planprosessen. Til grunn for dette ligger to hovedhensyn – deltakelse og demokrati, samt bedre

resultat av planlegginga. I arbeidet med planen har hovedkilden til informasjon vært den foregående kommunedelplan og handlingsplan, i tillegg til kontakt med lag og foreninger via registreringsskjema og medvirkningsmøter. Driftsetaten, som ansvarlig for kommunale idrettsanlegg, har medvirket i planarbeidet. Ishavskysten friluftsråd, som kommunens fagorgan for friluftsliv, har også vært delaktig i prosessen. Som en del av planprosessen har også ungdomsrådet og rådet for eldre og funksjonshemmede hatt planen til behandling.

Revisjon og rullering

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv strekker seg i hovedsak over en periode på fire år (2020-2023), med ei prioritert liste over anlegg, aktivitets- og motivasjonstiltak samt virkemidler som skal gjennomføres i perioden. I tillegg inneholder planen en langsiktig uprioritert del på opptil 12 år.

Rullering betyr mindre vesentlige endringer av handlingsprogrammet. Departementet aksepterer at den politiske behandlinga delegeres til underutvalg så lenge rulleringa kun medfører endringer på prioriteringslista av allerede oppsatte anlegg og ikke vesentlige endringer for øvrig. Nye nærmiljøanlegg kan tas inn i en slik rullering, såfremt de samsvarer med planenes mål og strategivalg. Det samme gjelder ordinære anlegg fra den langsiktige uprioriterte lista.

Revidering er en fullstendig saksbehandling etter plan- og bygningslovens § 3-1, med sluttbehandling i kommunestyret. Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revidering av planen, for eksempel at helt nye større anlegg, eller mindre anlegg som ikke er i samsvar med planens målsettinger, tas inn.

Samordning med øvrig kommunalt planarbeid

Målene i den overordna kommuneplanen skal gjenspeiles i prosessen fram mot utvikling av en egen kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Det bør være et mål at de arealbehov for idrettsformål, friluftformål og nærmiljøanlegg som dokumenteres gjennom arbeidet med denne planen, i tilstrekkelig grad innarbeides i kommuneplanens arealdel gjennom rullering og revisjon. Der det foreligger andre plandokumenter (reguleringsplaner mv.) er det nødvendig med en gjennomgang for å sikre at målene for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv samsvarer med øvrige mål og planvedtak i kommunen.

Parallelt med denne planen er det jobbet med en oppvekstplan og en helse- og omsorgsplan. Begge disse planene kommer i berøring med noen av de samme temaene som denne planen, og det er forsøkt å koordinere arbeidet på best mulig måte for å sikre at tiltak er tatt med i den planen der de hører best hjemme.

2.3 Begrepsavklaring

Idrett forstås som aktivitet i form av konkurranse eller trening i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet innebærer egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter.

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.

Nærmiljøanlegg skal være fritt tilgjengelig for allmennheten og beregna på egenorganisert fysisk aktivitet. Anleggene skal primært være tilrettelagt for barn og unge, men også tilgjengelig for lokalbefolkninga forøvrig. Et nærmiljøanlegg skal hovedsakelig ligge i tilknytning til bo- og oppholdsområder i kommunen.

Ordinære anlegg er de tilskuddsberettigta anlegg som fremgår av ”Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og friluftsliv”. De ordinære stønadsberettigta anleggstypene er hovedsakelig nært knytta til konkurranse- og treningsvirksomhet for idrettsorganisasjonene. De tekniske kravene til mål og utforming tar utgangspunkt i de enkelte særforbunds konkurranseregler.

Friluftsområder er store, oftest uregulerte områder som omfattes av allemannsretten. Områdene benyttes til turliv, jakt, fiske, trim og aktiv trening. I kommuneplanens arealdel er friluftsområdene oftest vist som LNFR-områder (landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder).

Statlig sikrede friluftslivsområder betyr at staten ved Miljødirektoratet har kjøpt opp et område for at det skal kunne sikres for allmennhetens frie ferdsel.

3. Overordnede føringer

3.1 Statlige føringer

Statlig idrettspolitik

Staten har som overordnet mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Gjennom idrettspolitikken har staten et særlig ansvar for barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

Statlig friluftslivspolitik

Det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen for øvrig. Frilufsloven skal verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennheten fri rett til ferdsel og opphold i naturen.

Kulturloven

§4 sier følgende: «Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.»

Folkehelseloven

§ 4 sier følgende: «Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.»

Andre statlige føringer

I tillegg til de føringer som er nevnt over, skal disse føringene danne grunnlaget for kommunens arbeid med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv:

- Plan- og bygningsloven
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 - 2023
- Bestemmelse om tilskudd til anlegg og fysisk aktivitet (Kulturdepartementet)
- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv 2014 – 2020 – en satsing på friluftsliv i hverdagen
- Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (Kulturdepartementet)
- Stortingsmeldinger
- Rikspolitiske føringer

3.2 Føringer fra Troms fylkeskommune

Hovedmålet for Troms fylkeskommune er at trygge og inkluderende oppvekst- og levekår skal bidra til god helse og utjevning av sosiale forskjeller.

De regionale strategier for folkehelse, fra *Fylkesplan 2014 – 2025*, er:

- Ivareta folkehelse i areal- og samfunnsplanlegging i alle sektorer lokalt og regionalt.
- Videreutvikle et godt kunnskapsgrunnlag for det systematiske og langsiktige folkehelsearbeidet.
- Videreutvikle samarbeidet mellom sektorer, lokale og regionale aktører og nasjonale myndigheter om folkehelse.
- Tilrettelegge for helsefremmende, trygge og inkluderende arenaer innenfor alle sektorer.
- Tilrettelegge for lavterskeltiltak innenfor ulike sektorer.
- Fysisk tilrettelegging for fysisk aktivitet.

De arealpolitiske retningslinjene innenfor feltet er:

- Enkel tilgang for alle til natur- og friluftsområder og gode møteplasser for fysisk aktivitet og sosialt fellesskap vektlegges.
- Byer og tettsteder i Troms skal ha gode miljøkvaliteter, universell utforming, sammenhengende grønnstruktur og sammenhengende hovednett for gående og syklende.

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016 – 2027 har følgende mål:

- Om friluftsliv: Alle i Troms skal ha mulighet og kunnskap til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel.
- Friluftslivsområder: Attraktive og varierte områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at de blir ivaretatt for framtidige friluftslivsaktiviteter i Troms.
- Fysisk tilrettelegging for friluftsliv: I Troms skal det være varierte og tilrettelagte friluftslivsområder for ferdsel og opphold nær der folk bor.
- Friluftslivsaktiviteter: Innbyggerne i Troms skal ha mulighet til å utøve friluftsliv i nærmiljøet og i naturen ellers.
- Friluftslivsopplevelser i Troms (natur- og kulturminneopplevelser): I Troms skal unik natur og spennende kulturminner motivere både innbyggere og tilreisende til friluftsliv.

Fra 1. januar 2020 er Troms og Finnmark fylkeskommune slått sammen.

3.3 Storfjord kommunes samfunnsplan

Kommuneplanen 2011 – 2023 har følgende relevante mål og strategier i kap. 5.1.4 Kultur og fritid og kap. 5.2.2 Helse og omsorg:

Mål – vi vil:

- ha et mangfoldig kultur- og fritidstilbud der kommunens innbyggere kan møtes og trives

- være en tilrettelegger for og en positiv bidragsyter til de frivillige lag og organisasjoner i kommunen
- arbeide for at alle får god og likeverdig helse uansett sosiale forskjeller
- bidra til å legge til rette for at den enkelte innbygger kan gjøre gode valg for egen helse

Strategier – målene skal nås gjennom:

- å bistå lag og foreninger og andre aktuelle parter med råd og veiledning
- å sikre arealer og områder for friluftsliv, idrett og lek i kommuneplanens arealdel
- å yte økonomisk støtte fra kommunen gjennom kulturmidler
- å synliggjøre og markedsføre aktivitetstilbud, leke- og idrettsanlegg og tur- og friluftsområder
- å bruke kommunedelplanen for fysisk aktivitet og folkehelse [kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv] aktivt
- å legge til rette for at lokalbefolkningen kan bruke de kommunale bygg og anlegg
- helsefremmende og forebyggende arbeidet generelt, og spesielt opp mot utsatte grupper i samfunnet
- å legge til rette for at den enkelte kan gjøre gode valg for egen helse
- å komme tidligere inn med forebyggende arbeid for å motvirke sosiale helseforskjeller, livsstilssykdommer, skader mm.
- å arbeide for å etablere gode aktivitets- og trivselstilbud for de eldre

Kommuneplanen er under revidering per d.d.

4. Målsettinger

Storfjord kommunes visjon for denne planen er:

Et friskt og aktivt Storfjord!

For å oppnå dette har man satt opp følgende mål:

Anlegg og arealer

- Utvikle en bærekraftig finansieringsmodell for drift og vedlikehold av fellesgoder.
- Sikre adkomst og områder for friluftsliv og idrett.
- Samordne skoleverkets, idrettens og friluftslivets behov for arealer og anlegg.
- Innarbeide arealer for lek, idrett og friluftsliv som en del av bomiljøet.
- Ivareta landskapsvern, miljømessige og estetiske forhold ved alle anleggsutbygginger.

Fysisk aktivitet

- Tilrettelegge for og motivere til gode aktivitetsvaner hos befolkninga.
- Ha særskilt fokus på fysisk aktivitet for barn og unge, eldre, personer med funksjonsvariasjoner og innvandrere.

Frivillighet

- Legge til rette for at frivillige lag og foreninger og ildsjeler kan skape et allsidig fysisk aktivitetstilbud for alle deler av befolkningen og i alle deler av kommunen gjennom god informasjon, samt praktiske og økonomiske virkemidler.

5. Resultatvurdering av forrige plan

5.1 Anleggsutbygging

Spillemiddelanlegg

Utbygginga i Storfjord kommune har holdt alminnelig takt, med tildeling for ett anlegg i hver kategori per år. Unntaket er 2018, da to ordinære anlegg fikk tildeling. Anleggsutbygginga har skjedd i tråd med prioriteringa i handlingsprogrammet, og har i så måte vært vellykka. Fire nærmiljøanlegg er ferdigstilt i perioden, mens to er igangsatt. To ordinære anlegg er ferdigstilt, og to er igangsatt. I tillegg kommer Hatteng svømmebasseng som er tatt i bruk, men ikke har levert sluttregnskap og står i kø for å få spillemidler. Det er i løpet av den siste fireårsperioden hentet inn til sammen kr. 3.366.000,- i spillemidler til bygging av anlegg i Storfjord.

Nærmiljøanlegg						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Moskaissa rundt del 2	Kitdal JSFF	328	132	167	29	Fullført 2017
2. Lysløype Brenna	Storfjord IL	391	210	139	42	Fullført 2016
3. Arena Skibotn Tuftepark	Skibotn IL	587	293	236	58	Fullført 2018
4. O-kart Vestersidasenteret	Vestre Storfjord lysløypelag	51	26	25	-	Fullført 2017
5. Sollia o-kart	Troms orienteringskrets	185	92	93	-	Igangsatt
5. Skibotn nærområdekart (o-kart)	Troms orienteringskrets	74	37	37	-	Søknad avslått
6. Hatteng skole pumtrackbane	Storfjord kommune	281	140	-	141	Igangsatt

Rehabilitering og ordinære anlegg						
Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Turkartpakke Storfjord	Ishavskysten friluftsråd	660	254	296	110	Fullført 2017
2. Hatteng kunstgressbane	Storfjord kommune	6 706	1 943	754*	4 009	Fullført 2019
3. Skibotn skytterhus (nybygg/rehab)	Skibotn skytterlag	283	158	87	38	Igangsatt
4. Skibotn skytesenter oppgradering standplassbygg 200 m	Skibotn skytterlag	713	118	416	27	Igangsatt
5. Hatteng skole svømmebasseng	Storfjord kommune	13 400	5 000	-	8 400	Igangsatt – venter på tilsagn
6. O-kart Øvervann	Troms orienteringskrets	200	95	30	75	Ikke igangsatt – venter på tilsagn

* Innskudd og dugnad fra Storfjord IL.

SM = spillemidler EA = egenandel KM = kommunale midler

Friluftsanlegg

Når det gjelder friluftsanlegg som ikke har fått spillemidler er tilskuddene her tildelt direkte til søker fra fylkeskommunen. Oversikten over anleggsbygginga her kan dermed mangle anlegg som kommunen ikke er gjort kjent med. Så langt kommunen har oversikt, er det hentet minimum kr. 981.500,- i eksterne tilskudd for å gjennomføre prosjekter i Storfjord. Storfjord kommune har vært involvert i utviklinga i 10 av de 11 prosjektene som er registrert.

Friluftsanlegg – diverse tilskuddsordninger			
Anlegg	Utbygger	Kostnad (tilskuddssum)	Status
Skilting/gradering Kielvbruene	Skibotn jeger- og fiskarlag/ Storfjord kommune	60 000 (25 000)	Fullført 2016
Skilting/gradering Steindalen	Storeng Steindal Trim/ Storfjord kommune	45 000 (21 000)	Fullført 2017
Skilting/gradering trimpostkasser og toppturer	Storfjord kommune	110 000 (46 000)	Fullført 2018
Skilting/gradering Sandørneset	Ishavskysten friluftsråd/ Storfjord kommune	16 000 (7 500)	Fullført 2018
Sikring og tilrettelegging Sandørneset	Ishavskysten friluftsråd/ Storfjord kommune	364.000 (241 000)	Fullført 2018
Grunnleggende tilrettelegging Sandørneset	Ishavskysten friluftsråd/ Storfjord kommune	325 000 (200 000)	Fullført 2018
Gapahuk og utedo ved Kielva	LHL Storfjord	80 000 (40 000)	Fullført 2018
Skilting/gradering Skibotn- området	Storfjord kommune / Skibotn IL	13.500 (7.000)	Fullført 2018
Turhefte for trimpostkasseløyper / toppturer	Ishavskysten friluftsråd / Storfjord kommune	155.000 (77.000)	Fullført 2018
Tilrettelegging Sandørneset, trinn 2 iht. forvaltningsplan	Ishavskysten friluftsråd/ Storfjord kommune	423 000 (197.000)	Fullført 2019
Utedo Steindalen	Storfjord kommune / Lyngsalpan landskapsvernpområde	160.000 (120.000)	Fullført 2019

5.2 Aktivitetstiltak

Helt gjennomført

Flere av tiltakene som var satt opp på prioritert handlingsplan forrige periode har vært gjennomført i hele planperioden: Drift av Frisklivssentralen, åpent treningsrom på Oteren (se besøkstall i kap. 6.4), FYSAK-konkurransen (kap. 6.4), 10 på hjul, fysisk aktivitet i fritidsklubbene, FYSAK-timen, utstyrssentralen, friluftsskolen, FRI-prosjektet, tjukkaskjengen og informasjonsarbeid. Tiltakene er godt innarbeidet som en del av daglig drift og bør videreføres.

Andre tiltak er engangstiltak som er gjennomført som planlagt: Turkalender, turkartpakke og sikring av friluftsområde. Dette har vært svært populære tiltak.

Delvis gjennomført

God skolestart er gjennomført én gang i planperioden (2018). Målsettinga var opprinnelig at det skulle gjennomføres årlig, men på grunn av manglende kapasitet har det ikke latt seg gjøre å innarbeide det i årlig drift. Etter ei helhetsvurdering anbefales det at tiltaket ikke videreføres.

Friluftsliv for alle er gjennomført to ganger (2017 og 2018). Initiativtaker Ishavskysten friluftsråd har lagt ned tiltaket etter ei helhetsvurdering.

Folkebad sto på uprioritert handlingsplan. Det blei innført som ei prøveordning fra mai 2019, etter at Hatteng svømmebasseng blei gjenåpnet. Dette er det ønskelig å videreføre dersom erfaringene er gode i prøveperioden.

Ikke gjennomført

Kokkekurs, Kid-kurs, aktivitetslederkurs og turlederkurs er ikke gjennomført pga. manglende kapasitet og økonomi.

5.3 Virkemidler

Driftstilskudd til lag og foreninger

Det har vært planfestet i de to foregående planperiodene at tilskuddsrammene til drift av lag og foreninger og anlegg skal prisjusteres årlig. Dette innebærer at tilskuddsramma i praksis følger den økonomiske utviklinga i samfunnet for øvrig, til gode for lag og foreninger. Dette bør videreføres.

Anleggstilskudd

Ordninga med tilskudd til anlegg har kommet fem anlegg til gode, med til sammen 194.000,-. Tilskuddet har vært et viktig bidrag til anleggsutviklinga i foreningene. Ordninga bør videreføres.

Gratis treningstid

Lokale lag og foreninger har tilbud om gratis treningstid i kommunale haller og gymsaler. I tillegg frikjøpes 7 timer/uke i Skibotnhallen. Dette kan anses som et indirekte tilskudd. Verdien av dette tilskuddet var for året 2018 til sammen omlag kr. 400.000,-. Dette frigjør midler som foreningene kan benytte til andre tiltak. Ordninga bør videreføres.

6. Dagens situasjon – behov for framtida

6.1 Organisert idrett

Aktive medlemmer i idretten

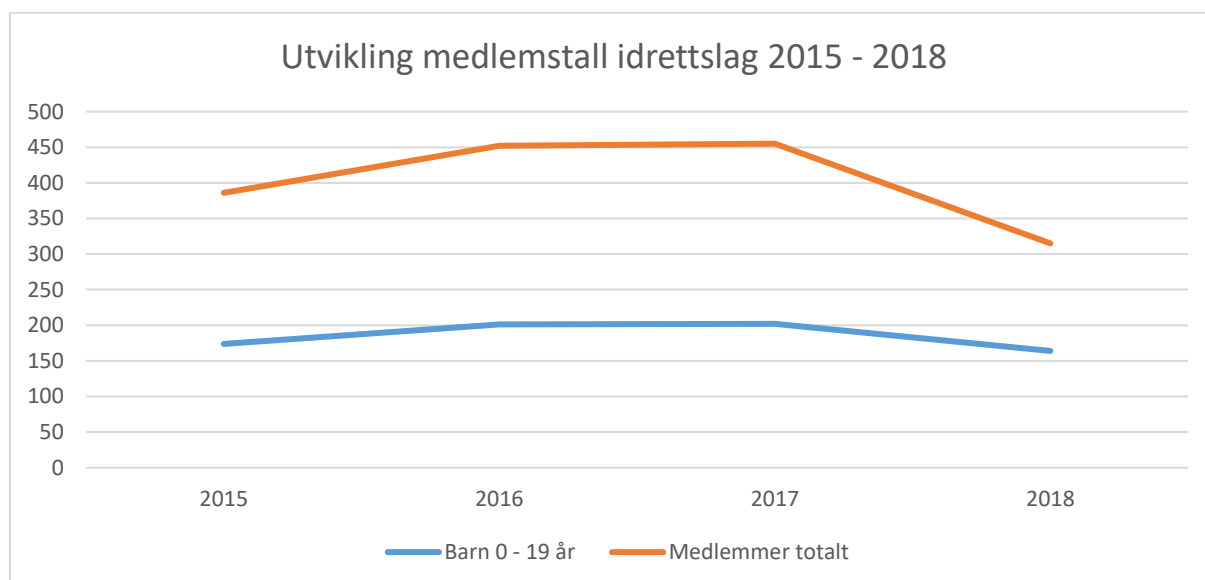
I følge *Norsk idrettsindeks 2017* er aktivitetsandelen (altså antall aktive delt på antall innbyggere) i Storfjord 20,4%. Dette plasserer oss på 18. plass av alle kommunene i Troms, som har en aktivitetsandel på 26 %. Aktivitetsnivået i fylket er synkende, og har falt med 10 % fra 2006. Landet for øvrig ligger på samme nivå som før (30 %).

For barn mellom 6 og 12 år er tallene noe bedre, med en aktivitetsandel på 100,7 %. Tallet betyr at flere barn er registrert med flere medlemskap (f.eks. ulike klubber). Dette plasserer oss på en 12. plass i fylket. Aktivitetsnivået i Troms er synkende. Landet for øvrig har i samme periode hatt en økning.

Når det kommer til ungdom (13 – 19 år) ligger aktivitetsandelen i Storfjord på 18. plass med 38,9 %. Aktivitetsnivået i Troms er synkende, men det har falt mindre enn landet for øvrig.

For alle tre kategorier er Storfjord den kommunen i Nord-Troms med lavest aktivitetsandel.

Medlemsutviklinga i våre lokale idrettslag (registrert i NIF) viser forholdsvis stabile medlemstall blant barn og unge de siste fire årene, men en nedadgående kurve for det totale medlemstallet siste år.

Idrettsanlegg

Norsk idrettsindeks 2017 vurderer anleggssituasjonen i anleggspoeng (anlegg per 100 innbyggere). Storfjord ligger på 7. plass i Troms med 0,27 anleggspoeng per innbygger. Troms har 0,16

anleggspoeng. Landsgjennomsnittet er 0,12. Det er viktig å være klar over at geografisk struktur kan påvirke anleggspoengene. Storbyer vil ofte ha lavere poengsum enn små plasser fordi man her har stordriftsfordeler.

Indeksen ser også på anleggspoeng per aktive. Her ligger Storfjord på 8. plass i Troms med 1,34 poeng. Fylket har 0,59 poeng. Landsgjennomsnittet er 0,42.

En fullstendig oversikt over spillemiddelanlegg i Storfjord finnes i vedlegg 1.

Våre lokale idrettslag melder hvert år inn hvilke idretter som drives i deres regi. Analysen er hovedsakelig basert på disse aktivitetene.

Fotball

Fotball er den idretten som har flest aktive utøvere i Storfjord med 40 % i alderen 6 – 12 år og 16 % i alderen 13 – 19 år. Aktiviteten plasserer oss på den nedre halvdel blant fylkene i Troms.

Storfjord ligger på 14. plass i Troms for fotballanlegg per innbygger og 12. plass på fotballanlegg per aktiv. Dette er tall fra idrettsindeksen fra 2017. Hatteng kunstgressbane sto ferdig etter den tid. I kommende planperiode er det meldt inn behov for å rehabilitere gressbanen på Skibotn.

Fríidrett

Innenfor fríidrett er det i Storfjord registrert 0,6 % aktive i alderen 6 – 12 år og 4,6 % i alderen 13 – 19 år. Aktiviteten plasserer oss tredje nederst blant kommunene i Troms der det drives fríidrett.

Storfjord har ingen fríidrettsanlegg per d.d, og det er meldt inn behov for å etablere en løpebane ved Hatteng kunstgressbane i langtidsplanen.

Hall- og salidretter (dans, innebandy, taekwondo, turn)

Idretter som drives i hall har stort sett felles anleggsbehov, og det er derfor hensiktsmessig å vurdere dem samlet. Storfjord har 80,4 anleggspoeng vurdert opp mot innbyggertallet. Det plasserer oss på en 5. plass i Troms.

Det er ikke meldt inn rehabiliteringsbehov i tilknytning til haller i kommunen for de kommende fire år, men rehabilitering av gymsalen ved Skibotn samfunnshus er meldt inn.

Ski

Innenfor ski er det i Storfjord registrert 35 % aktive i alderen 6 – 12 år og 9 % i alderen 13 – 19 år. Aktiviteten plasserer oss like over midten blant fylkene i Troms.

Storfjord ligger på 15. plass i Troms for skianlegg per innbygger og 13. plass på skianlegg per aktiv.

Det er meldt inn behov for rehabilitering av både Oteren og Skibotn lysløyper. I tillegg er alpin- og akebakke ved Ottertun meldt inn i kommende planperiode.

Svømming

Svømming er en ny aktivitet i Storfjord, og det er derfor ikke registrert aktive i denne kategorien i idrettsindeksen.

Storfjord ligger på 19. plass i Troms for svømmeanlegg per innbygger. Dette er tall fra idrettsindeksen fra 2017. Hatteng svømmebasseng sto ferdig rehabilitert etter den tid. Det er ikke meldt inn nye anleggsbehov på svømmesida.

Sykling

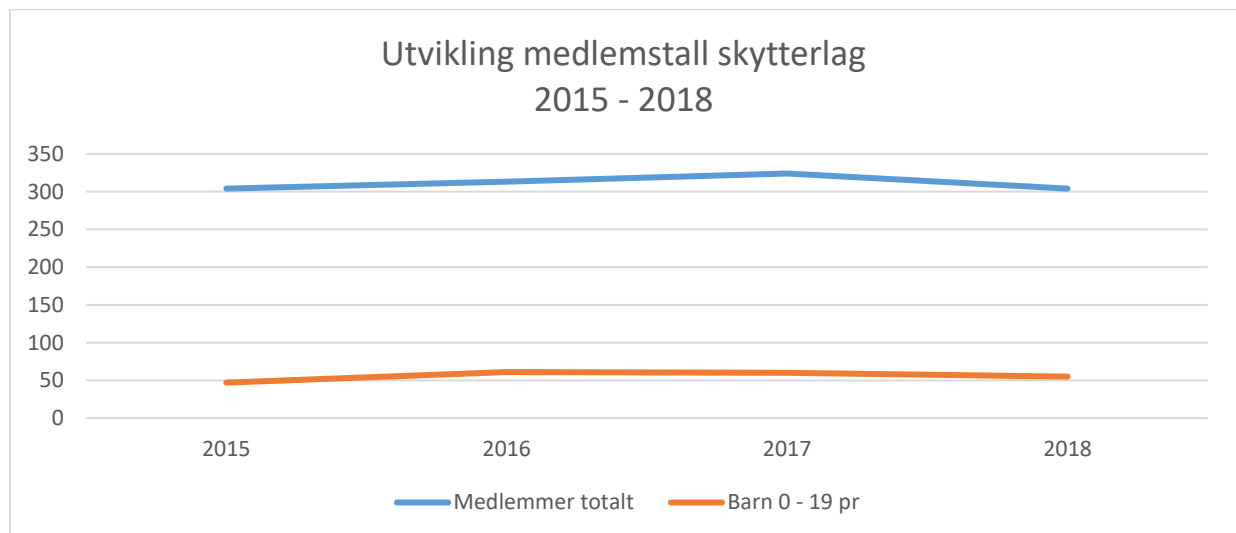
Innenfor sykkel er det i Storfjord registrert 2,7 % aktive. Aktiviteten plasserer oss på 5. plass blant de 14 fylkene i Troms der det drives med sykling.

Sykkelmiljøet i Storfjord befinner seg i hovedsak innenfor stisykling, og dette kommer vi tilbake til i kap. 6.4.

6.2 Skytesport

Aktive medlemmer i skytesporten

Det frivillige skyttervesen (DFS) har på nasjonalt basis rundt 140.000 medlemmer. Dette tallet har vært svakt økende i perioden 2013 – 2016. Medlemsutviklinga i våre lokale skytterlag (registrert i DFS) viser forholdsvis stabile tall for aktive medlemmer over de siste fire årene.

Skytingens anleggsstatus og -behov

Storfjord har to veldrevne skyteanlegg, Brenna skytesenter og Skibotn skytesenter. Begge anleggene har i løpet av de siste åtte årene jobbet med oppgradering av anleggene for å møte dagens krav til f.eks. elektroniske skiver. For den kommende planperioden er det meldt inn

behov for ytterligere oppgradering på Brenna skytesenter for å møte krav til optiske skiver og miljøhensyn. På langtidsplanen er det meldt inn behov for innendørs skytebane.

6.3 Friluftsliv og annen egenorganisert fysisk aktivitet

Aktivitetsstatus

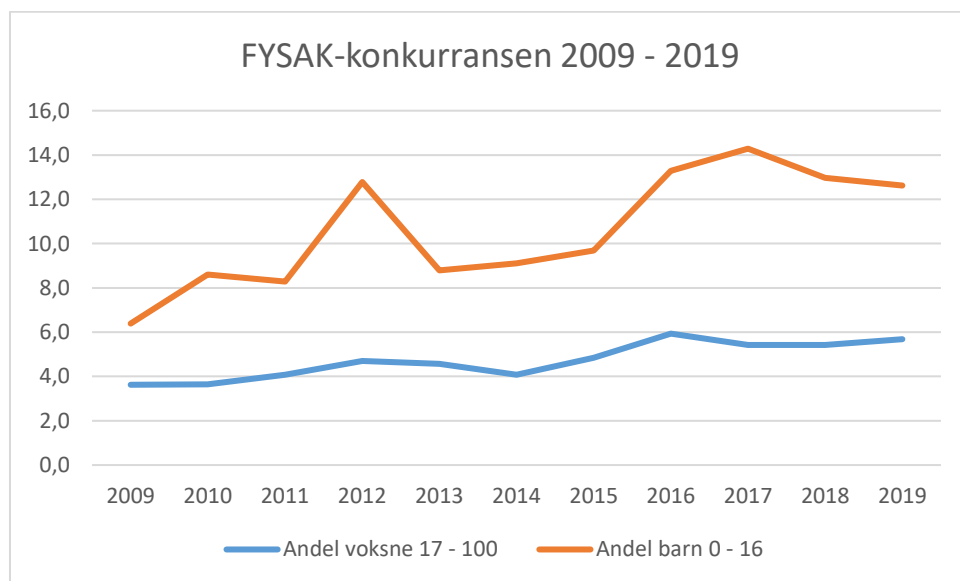
Rapporten «Statlig idrettspolitikk inn i en ny tid» fra 2016 viser til at oppslutningen om private treningsformer har hatt en sterk økning siden 1989, mens andelen som trener i idrettslag og bedriftsidrettslag har vært stabil. Friluftsliv er et godt eksempel på egenorganisert fysisk aktivitet, men også andre treningsformer som styrketrening, jogging eller gåturer inngår.

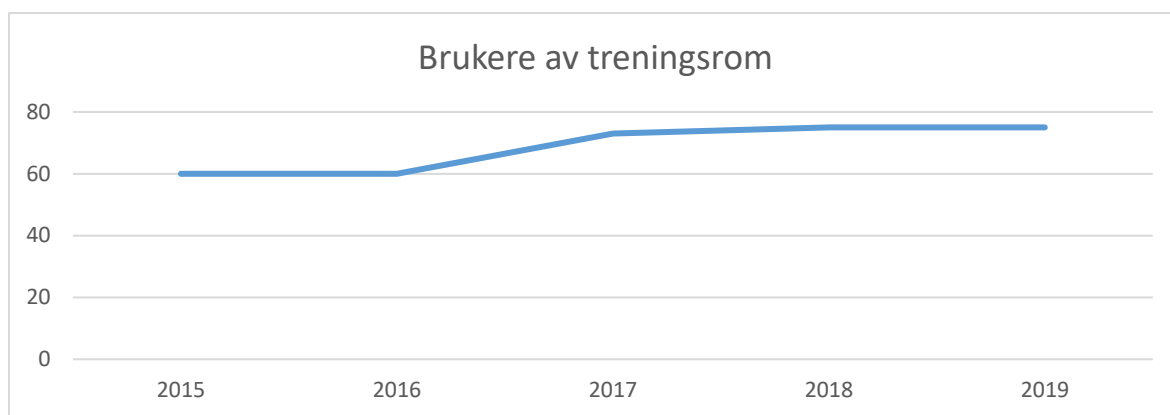
Levekårsundersøkelsen fra 2017 viser at 93 % landets befolkning over 16 år har deltatt i en eller annen form for friluftsliv i løpet av det siste året. Selv om det har vært en lett fallende tendens i perioden fra 2001, har tallet de siste fire årene ligget rett over 90 %. Aktivitetsnivået er høyt, med et gjennomsnitt på over 10 dager med en eller annen form for friluftslivsaktivitet per år. Fotturer er den største friluftslivsaktiviteten blant folk.

Tallene tyder på at barn deltar sjeldnere enn før. Eldre faller også fra, og folk med innvandrerbakgrunn er sterkt underrepresentert i friluftslivet.

Det finnes ingen helhetlig statistikk for all friluftslivutøvelse i Storfjord kommune. Statistikken for FYSAK-konkurransen gir likevel en pekepinn på aktivitetsnivået. De siste ti årene har man opplevd at en økende andel av befolkninga deltar i konkurransen. Økningen er størst i aldersgruppa 0 – 16 år. Det generelle inntrykket er at en stor andel av befolkninga benytter de tilrettelagte løypene i Storfjord. F.eks. er det registrert omlag 1400 besøkende langs Lullestien i 2018, og et snittbesøk på ca. 2.500 langs Bollmanns- /Russeveien og ca. 2.000 i Steindalen bare i sommersesongen (juni – oktober). Tallene inkluderer besøkende fra inn- og utland.

Bruken av det kommunale treningsrommet på Helsehuset gir også en pekepinn på den egenorganiserte aktiviteten. Her ser vi at et økende antall har løst treningsavgift over de siste fire årene.

Anleggsstatus og behov

Naturen i Storfjord er full av korte og lange stier og tråkk. I denne sammenhengen omtales kun stier som i en eller annen form er tilrettelagt eller skal tilrettelegges for friluftsliv. En skjematisk oversikt over åpen hytter og gammer, tur- og sykkelstier og sikrede naturområder finnes i vedlegg 2.

Turstier inkl. natur- og kulturstier

Det er per dags dato 28 turstier som inngår i Storfjord kommunes FYSAK-satsing. Tilrettelegginga av løypene er analysert i grønn (ferdig), gult (delvis ferdig) og rødt (ikke påbegynt). 19 har status grønn. Åtte har status gul. To har status rød.

Kommunen har ansvar for drift og vedlikehold av natur- og kulturstiene Lulledalen skogsti, Bollmanns- /Russeveien og Norddalen krigsminneløype. Drift av øvrige stier er avhengig av samarbeid med friluftsrådet, lag og foreninger og lokale ildsjeler. Det er først og fremst behov for å ferdigstille tilrettelegginga av eksisterende stier framfor nye anlegg. Det er også et stort behov for kontinuerlig vedlikehold for å opprettholde kvaliteten på tilbudet, og dette må prioriteres.

Toppturstier

Det er per dags dato 10 toppturstier som inngår i Storfjord kommunes FYSAK-satsing. Tilrettelegginga av løypene er analysert på samme måte som for turstier. Fem har status grønn. Fire har status gul. En har status rød.

Drift av toppturstiene er avhengig av samarbeid med lokale ildsjeler. Det er først og fremst behov for å ferdigstille tilrettelegginga av eksisterende stier framfor nye anlegg.

Sykelstier

Det er per dags dato to tilrettelagte sykkelstier i Storfjord, løypa til Lavkarittet og Kielva. I tillegg er åtte andre stier i kommunen kartlagt og omtalt som attraktive terrengsykkelstier i *Mountain Biking Guide* for Lyngenfjord. Flere av disse sammenfaller med turstier, men de er ikke tilrettelagt og merka for sykkel.

Drift av de eksisterende sykkelstiene gjøres i hovedsak av lag og foreninger i samarbeid med kommunen, og samme driftsmodell er aktuell for øvrige sykkelstier. For å videreutvikle

sykkelsatsinga er det behov for ei prioriteringsliste for fullført tilrettelegging av de resterende stiene. Det er meldt inn behov for rehabilitering av Lavkatraséen i den kommende planperioden.

Rullestolstier

Det er per dags dato fem stier i Storfjord som i noe eller større grad er tilrettelagt for rullestol: Sandørneset friluftslivsområde, Strandpromenaden, Lulledalen skogsti fram til gapahuk, Oteren lysløype fram til gapahuk, Langdalen fram til gapahuk ved Skaidi og Laplassen. Kun Sandørneset tilfredsstiller samtlige krav til tilrettelegging for rullestol.

Kommunen har ansvar for drift og vedlikehold av Strandpromenaden og Sandørneset. Statskog har ansvaret for denne delen av Lullestien. Øvrige stier er avhengig av samarbeid med friluftsrådet og lag og foreninger. Det er behov for ei prioriteringsliste for fullført tilrettelegging.

Aktivitets- og friluftslivsområder

Aktivitets- og friluftslivsområder er i denne sammenhengen avgrensede områder for rekreasjon, lek og egenorganisert fysisk aktivitet. De mest brukte områdene er Sandørneset friluftslivsområde, Laplassen, Tufteparken i Skibotn og klatrejungelen på Okseneset. Av disse er det kun Sandørneset friluftslivsområde som drives av Storfjord kommune.

Aktivitets- og friluftsområder har stor betydning for trivsel og bolyst, og er med på å skape aktivitet. På lik linje med tilrettelegging av løyper er de et viktig bidrag til folkehelse, og det er et stort potensiale for å utvikle og videreutvikle denne type områder der folk ferdes. Sandørneset friluftslivsområde har en egen forvaltningsplan som legger føringer for arbeidet i området.

Fiskeplasser

Fiskeplasser er i denne sammenhengen attraktive områder som er tilrettelagt for alle, f.eks. rullestolbrukere. Dette kan være langs elver eller langs fjorden. Storfjord har ingen slike tilrettelagte fiskeplasser per i dag. Samtidig har vi et stort potensiale for slike tiltak.

Båutsett

Båutsett er i denne sammenhengen et tilrettelagt område der privatpersoner kan sette fritidsbåten sin på sjøen. Det eneste båutsettet i Storfjord ligger i Skibotn småbåthavn. Dette er et tiltak det er etterspørsel etter flere steder langs fjorden.

Styrketreningsrom

Det er per dags dato to åpne styrketreningslokaler i Storfjord. Treningsrommet på Helsehuset drives av Storfjord kommune, og inntektene fra treningsavgifta her er øremerket innkjøp og vedlikehold. Treningsrommet på Vestersidasenteret drives av Vestre Storfjord lysløypelag.

Tilbudene i Storfjord er begge små lokaler med begrensa utstyr og kapasitet. Det er potensiale for et utvida tilbud til befolkninga.

6.4 Frivillighet

Som en del av kartleggingsarbeidet er det gjennomført en spørreundersøkelse blant lag og foreninger for å kartlegge dagens situasjon for de frivillige. I undersøkelsen oppgir samtlige at de er middels tilfreds med hvor lett det er å rekruttere utøvere til sine aktiviteter. Dårlig tid, manglende interesse og få innbyggere i målgruppa oppgis som de antatte hovedårsakene.

Når det kommer til spørsmålet om rekrutteringssituasjonen for aktivitetsledere, trenere, styremedlemmer, ledere o.l. er de fleste lite tilfreds med situasjonen. Manglende tid, manglende engasjement og for mye ansvar oppgis som hovedårsakene, i tillegg til for mye kritikk fra andre. Samtidig opplever over halvparten at de har nok folk til å gjennomføre aktivitetene sine, og at de delvis har nok folk til å bygge de anleggene de ønsker.

Når det kommer til økonomi, oppgir de fleste at de delvis har nok penger til å drive de aktivitetene de ønsker, men at de ikke har nok penger til å bygge de anleggene de ønsker.

Spørreundersøkelsen tyder på at de viktigste virkemidlene fra kommunen er tilskudd til drift, og hjelp til å finne informasjon om og søke på eksterne tilskuddsordninger. Deretter kommer tilskudd til større arrangementer og tilskudd til anlegg. Gratis lokaler er det få som oppgir, men årsaken her kan ligge i at det er få foreninger som har aktivitet der dette er et behov.

Det er vanskelig å peke på virkemidler fra kommunens side som kan bidra til å gjøre rekrutteringssituasjonen enklere, men tilskudd til drift, enklest mulig søknadsprosesser og andre tiltak for å legge til rette for at arbeidsmengden for de tillitsvalgte skal være minst mulig vil være viktige bidrag.

6.5 Befolkningas helse

Kroniske ikke-smittsomme sykdommer

Kroniske ikke-smittsomme sykdommer, som bl.a. diabetes, hjerte-/karsykdommer, kreft, kroniske luftveissykdommer og muskel- og skjelettplager, utgjør en vesentlig del av helseutfordringene i Norge. Sentrale risikofaktorer for disse sykdommene er fysisk inaktivitet, usunt kosthold, tobakk og alkohol.

Storfjord kommune har relativt høy forekomst av hjerte-karsykdommer sammenlignet med Troms fylke og landet for øvrig, med en forekomst på 20,4 per tusen innbyggere mot 17,6 i Troms og 17,9 i resten av landet. Det samme viser folkehelsedata for Storfjord kommune 2017.

KOSTRA-tallene (2012 – 2014) viser en nær dobling av forekomst av Diabetes mellitus type 2 i Storfjord når vi sammenligner med Troms og landet for øvrig. I SAMINOR2-undersøkelsen fra 2013 fremkommer denne trenden enda tydeligere. Folkehelsedata for Storfjord kommune 2017 viser også at det er svært høy forekomst av Diabetes mellitus type 2.

Overvekt

Overvekt og fedme øker sterkt i den norske befolkningen, også blant barn og unge. Parallelt med dette ser vi en økende grad av fysisk inaktivitet i hverdagen. Med dette følger økende risiko for sykdom i barnealder.

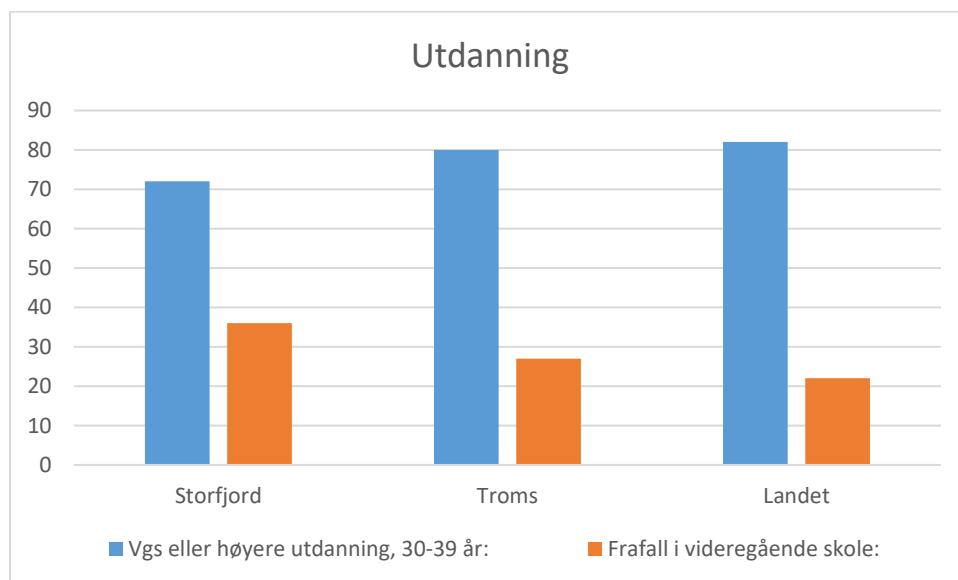
Tall fra folkehelseprofilen 2018 viser at 27 % av kommunens 17-åringer har overvekt inkludert fedme. Både BMI og midjemål fra SAMINOR2-undersøkelsen (2013) viser stor andel overvekt og fedme i befolkningen mellom 40 – 79 år. Overvekten er tydeligst i de yngste alderskategoriene (40 – 49 år).

Sosial skjevfordeling

Helseutfordringene preges videre av sosial skjevfordeling. Forskning slår utvetydig fast at den delen av befolkningen som har lang utdanning og/eller høy inntekt lever lenger og har bedre helse enn den delen av befolkningen som har kort utdanning og/eller lav inntekt. Hjerte- og lungesykdommer og Diabetes mellitus type 2 har høyere forekomst blant dem med lavere sosioøkonomisk status.

Storfjord kommune ligger ifølge folkehelseprofilen for 2018 over både Troms fylke og landsgjennomsnittet når det gjelder antall personer med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Frafall i videregående skole er også høyere enn både Troms fylke og landet for øvrig.

Det ser også ut til å være en sosial gradient når det gjelder fritidsaktiviteter. Barn med foreldre med høyere utdanning har et høyere aktivitetsnivå enn barn med foreldre med lavere utdanning.

Psykisk helse

Omlag 14 % av innbyggerne i Storfjord har oppsøkt kommunehelsetjenesten med psykiske helsesyntomer. Dette er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået (Folkehelseprofil 2018).

Verdens Helseorganisasjon definerer helse som en «tilstand av fullkommen fysisk, psykisk og sosial velvære - ikke bare fravær av sykdom eller svakhet». Selv om ungdom generelt har god fysisk helse, er det likevel mange som sliter med ulike typer plager i hverdagen. Forbruket av smertestillende medisiner blant norske 15- til 16-åringer er høyt, og har steget betydelig siden 2001. En studie av norske ungdommer i 12- til 15-årsalderen viste at 17 % var regelmessig plaget av hodepine, magesmerter, ryggsmarter eller smerter i armer/bein. En stressende livsstil med krav og press kan være en av forklaringene på at ungdom rapporterer om hodepineplager.

Generelt er depresjon og angst de vanligste plagene blant ungdom. Jenter er mer plaget og oppsøker oftere hjelp enn gutter. Ungdata-undersøkelsen 2016 viser at Storfjordungdom rapporterer inn at de er mindre plaget av depressive symptomer enn Troms og landet for øvrig.

Konfliktfylte forhold i hjemmet og liten grad av sosial støtte, øker risikoen for slike lidelser. Flere undersøkelser viser også en klar sammenheng mellom mobbing og dårlig psykisk helse. Folkehelseprofilen 2018 viser at 77 % av 10. klassingene i Storfjord trives på skolen. Dette er færre enn i fylket (84 %) og landet for øvrig (86%).

Alderssammensetning

Befolkningssammensetning per 01.01.2019 viser at Storfjord kommune har en forholdvis høy andel av innbyggere over 55 år. På kort sikt vil man trolig oppleve en eldrebølge, med de spesielle folkehelseutfordringer dette medfører.

Konklusjon

Ved å etablere gode levevaner tidlig i livet reduseres risiko for sykdom siden. Diabetes og hjertekarsykdommer, sammen med kroniske luftveissykdommer og kreft, er til sammen årsak til langt over halvparten av for tidlige dødsfall (dødsfall før 75 års alder) i Norge, og forventes å øke fremover. Verdens Helseorganisasjon (WHO) har påpekt at de fire viktigste underliggende risikofaktorene er usunt kosthold, fysisk inaktivitet, tobakk og alkohol. Endring av levevaner knyttet til disse risikofaktorene er estimert til å kunne redusere for tidlig død med 80 prosent når det gjelder hjerte-/karsykdommer og type 2-diabetes.

En aktiv livsstil gir dokumenterte positive helseeffekter, både fysisk, psykisk og sosialt. Idretts- og aktivitetstilbud er også gode og viktige inkluderings- og integreringsarenaer, og viktige arenaer for bekjempelse av sosialt utenforskap forårsaket av fattigdom og nedsatt fysisk og psykisk funksjonsevne.

Det må derfor legges til rette for at innbyggerne i Storfjord kan velge å være fysisk aktive. Gode aktivitetsvaner bygges i barneårene, og tidlig innsats er derfor viktig. Inkludering av grupper som oftest faller utenfor det organiserte tilbudet er det også viktig å ha fokus på gjennom tilrettelagte aktiviteter. I tillegg bør det være gratis å delta i kommunale aktiviteter og å låne utstyr fra utstyrssentralen for å utlikne sosial skjevfordeling. Storfjord kommune skal motivere sine innbyggere til å være aktive i hverdagen, det være seg gjennom såkalt aktivt transport (gå og sykle til jobb, skole og fritidsaktiviteter), nærturen eller andre aktiviteter.

7. Handlingsplan for 2020 - 2023

7.1 Handlingsplan for virkemidler

Storfjord kommune har ulike virkemidler for å følge opp målsettinger for fysisk aktivitet og friluftsliv, og for å stimulere og styre utbygging av områder for idrett og friluftsliv i den retninga de oppsatte mål i kapittel 3 peker. Kapitlet omfatter ikke virkemidler og støtteordninger utenfor kommunal eller interkommunal regi.

Sikring av arealer

Storfjord kommune skal i sin planlegging sikre arealer og områder for friluftsliv, idrett og lek gjennom å ta hensyn til disse behovene i kommuneplanens arealdel. Det skal også sikres atkomst til denne type områder. Arealplanen er juridisk bindende for arealbruken i kommunen. En rekke lover kommer til anvendelse i denne sammenhengen, deriblant friluftsloven, naturvernloven, skogbruksloven og motorferdselloven. Disse omtaler bruk og vern av områder, og må tas hensyn til i all planlegging.

Kompetanse

Storfjord kommune skal bistå lag og foreninger og privatpersoner med råd og veiledning i forhold til:

- planlegging og dimensjonering av anlegg for idrett, fysisk aktivitet, lek og friluftsliv.
- søkeprosessen for offentlige tilskuddsordninger.
- rapporteringskrav for offentlige tilskudd.

Ishavskysten friluftsråd er Storfjord kommunes kompetanseorgan innen friluftsliv, og har et særskilt veiledningsansvar på friluftsområdet.

Økonomiske virkemidler

Driftstilskudd til lag og foreninger

Ordninga med driftstilskudd til lag og foreninger skal gjenspeile aktiviteten innenfor de ulike kategoriene sammenliknet med hverandre. Tilskuddet skal indeksreguleres årlig for å ta høyde for prisstigninga på varer og tjenester (jfr. SSB).

Tilskuddsrammer for driftstilskudd 2020 - 2023				
	2020	2021	2022	2023
Idrettslag	53.532,-	2020 + indeks	2021 + indeks	2022 + indeks
Skytterlag	35.688,-	2020 + indeks	2021 + indeks	2022 + indeks
Lag og foreninger	53.532,-	2020 + indeks	2021 + indeks	2022 + indeks
Drift og leie av anlegg	53.532,-	2020 + indeks	2021 + indeks	2022 + indeks
Voksenopplæring	5.941,-	2020 + indeks	2021 + indeks	2022 + indeks
SUM	202.225,-	2020 + indeks	2021 + indeks	2022 + indeks

Tilskudd til anleggsutbygging

Det kan tildeles kommunale tilskudd til anlegg som er innvilget spillemidler eller friluftsmidler etter følgende regler:

1. Det kan ytes tilskudd inntil 10 % av total godkjent anleggskostnad, maksimalt inntil 100.000,-.
2. Eventuelle tilskudd ytes etter årlig rullering (kap. 8.1), der anlegg prioritert som nummer 1 i hver kategori ytes tilskudd.
3. Frist for søknad om kommunale midler settes til **1. mai** hvert år.
4. Tildeling av tilskudd vedtas endelig i Kommunestyrets budsjettvedtak, etter innstilling fra Levekårsutvalget.
5. Tilskuddsordninga kan ikke kombineres med andre kommunale tilskuddsordninger.
6. Summen av offentlige tilskudd kan ikke overstige summen av kontantutgifter i prosjektet.
7. Vedtak om tilskudd er et enkeltvedtak etter bestemmelsene i forvaltningsloven.

Gratis treningstid i kommunale bygg

Storfjord kommune skal tilrettelegge for at den enkelte kan ta grep om egen helse gjennom å tilby lokaler tilrettelagt for egenaktivitet, uorganisert gruppetrening og trening med instruktør.

Storfjord kommune skal opprettholde sitt tilbud om gratis treningstid for lokale lag og foreninger og andre sammenslutninger som ønsker å benytte kommunale bygg og anlegg på ettermiddags- og kveldstid, samt helg. Tilbudet gjelder også Skibotnhallen i hht. til den til enhver tid gjeldende avtale mellom Storfjord kommune som leietaker og Skibotnhallen AS som utleier.

Tiltak rettet mot barn og unge, personer med funksjonsvariasjon og eldre skal gis prioritet.

7.2 Handlingsplan for aktivitets- og motivasjonstiltak

Handlingsplanen omfatter kommunens virkemidler og motivasjonstiltak for å legge til rette for idrett, egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv.

Tiltak	Beskrivelse	Kostnad / finansiering		
		Kommunalt budsjett	Brukerbet.	Eksterne midler/ tilskudd
FYSAK-konkurransen	Postkassekassetrim og 5 på topp med premiering av deltakere som oppnår konkurransekravene. Gratis for brukerne. Finansieres over driftsbudsjettet for kulturkontoret og fysioterapi.	20.000,-		
Treningsrom på Oteren	Treningsrommet på Helsehuset er tilgjengelig på ettermiddager og i helger, som et aktivitetstilbud til innbyggere i kommunen. Treningsavgiften er øremerket vedlikehold og nyinnkjøp.		35.000,-	
Utstyrssentral	Kommunal utstyrssentral med base på rådhuset. Tur- og fritidsutstyr kan lånes gratis fra biblioteket.			3.500,-

	Kajakker kan lånes mot betaling fra Vestre Storfjord Lysløypelag.			
Friluftsskole	Samarbeidsprosjekt mellom Storfjord kommune v/ frivilligsentralen, lag og foreninger og Ishavskysten friluftsråd.		5.000,-	15.000,-
Ti på hjul	Et tilbud tilpasset hjulbrukere, enten det er rullestol, barnevogn eller rullator. Gratis for brukerne. Samarbeidsprosjekt mellom Storfjord kommune og Ishavskysten friluftsråd. Prosjektmidler / driftsbudsjett IFR.			8.500,-
Vinterkonkurranse FYSAK	Vinteralternativ til postkassetrim. Gratis for brukerne. Driftsbudsjett kulturkontoret og fysioterapi	5.000,-		
Vinterbrøyting av P-plasser	Brøyting av utvalgte parkeringsplasser for å legge til rette for vinterbruk av trimløyper. Driftsbudsjett driftsetaten	?		
Folkebad	Lørdagsåpent i Hatteng svømmebasseng. Dugnadbasert.	0,-		
Læring i friluft	Skolenettverket <i>Læring i friluft</i> er et tilbud til skolene, og et bidrag for å nå Stortingets mål om en time fysisk aktivitet hver dag koblet opp mot fagene. Ledes og finansieres av Ishavskysten friluftsråd.			240.000,-

7.3 Handlingsplan for anlegg

Søknader om spillemidler prioriteres i to grupper: nærmiljøanlegg samt rehabilitering og ordinære anlegg. Her stilles det krav om at kommunen årlig prioriterer de innkomne søknadene i henhold til kommunal plan. For å kunne søke om spillemidler må foreninga være godkjent som søker.

Det er ikke samme krav om prioritering for søknader om friluftsmidler. Friluftsanlegg og andre anlegg som ikke er spillemiddelberettiget er satt opp som egen liste. Dersom det oppstår endrede forutsetninger, vil anlegg kunne flyttes mellom kapitlene gjennom den årlige rulleringa.

Spillemiddelanlegg

Prioritering av anleggsutbygging for de kommende årene framkommer av tabellene under. Den årlige rulleringa av planen skal ta hensyn til anleggenes status, slik at godkjente søknader vil rykke foran ikke godkjente søknader.

Finansieringa i tabellen tar utgangspunkt i de anslåtte kostnadene og de størrelsene på tilskudd dette kan utløse. Tabellens finansieringskolonne er altså ikke bindende for Storfjord kommune.

Nærmiljøanlegg

Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Skibotn lysløype, rehabilitering	Skibotn IL	50	25	20	5	Ikke igangsatt
2. Hatteng nær-O-kart	Troms orienteringskrets	-	-	-	-	Ikke igangsatt

Rehabilitering og ordinære anlegg

Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			SM	EA	KM	
1. Hatteng skole basseng	Storfjord kommune	13 400	5 000	-	8 400	Igangsatt
2. Skibotn samfunnshus gymsal	Storfjord kommune	1 546	747	-	799	Planlegges
3. Skibotn gressbane, rehabilitering	Skibotn idrettslag	1 500	625	775	100	Planlegges
4. Brenna skytesenter skytterhus, rehabilitering	Storfjord skytterlag	600	250	290	60	Planlegges
5. Naust ved Čáččavatnet	Kitdal jeger- og sportsfiskeforening	500	208	242	50	Planlegges
6. Hatteng kunstgressbane lager	Storfjord IL	1 000	417	483	100	Planlegges
7. Gapahuk	Storfjord IL	670	279	324	67	Planlegges
8. Brenna skytesenter miljøtiltak	Storfjord skytterlag	500	208	242	50	Planlegges
9. Brenna skytesenter optiske skiver	Storfjord skytterlag	1 200	500	600	100	Planlegges
10. Hatteng kunstgressbane løpebane	Storfjord idrettslag	2 000	600	1 300	100	Planlegges

Friluftsanlegg og andre anlegg

Det er ikke krav om prioritering for anlegg i denne kategorien, men i enkelte tilfeller er det likevel et krav eller en fordel om anleggene inngår i en kommunal plan.

Anlegg	Utbygger	Kostnad i 1000 kr	Finansiering			Status
			ET	EA	KM	
1. Alpin-/akebakke Otertun	Oteren lysløypelag	-				Planlegges
2. Bollmanns-/Russeveien krattrydding	Storfjord kommune	20			20	Planlegges
3. Bru over Haskielva	LHL Storfjord	25	12			Planlegges
4. Lavkaritt-traséen	Skibotn IL	1 000				Planlegges
5. Båttutsett Kvesmenes	Kvesmenes småbåtforening					
6. HC-tilrettelagt tursti Otertun (10 på hjul)	Ishavskysten friluftsråd / Oteren lysløypelag					Planlegges
7. Videre tilrettelegging av Sandørneset friluftsområde iht. forvaltningsplan	Miljødirektoratet / Storfjord kommune / Ishavskysten friluftsråd					Planlegges
8. Bru over Gammel-Kielva	LHL Storfjord	25	12			Planlegges
9. Oteren lysløype, rehabilitering	Oteren lysløypelag	-				Planlegges
10. HC-toalett Lullestien	Ishavskysten friluftsråd / Storfjord kommune					Ikke igangsatt
11. Infotavler friluftsruter	Ishavskysten friluftsråd / Storfjord kommune					Ikke igangsatt
12. Handlingsplan sykkelstier	Storfjord kommune m.fl.					Ikke igangsatt
13. Friluftslivets ferdsselsårer – utarbeide temaplan som skal innarbeides i kommunedelplanen	Ishavskysten friluftsråd / Storfjord kommune					Ikke igangsatt
14. HC-tursti og bål plass Nållovuohppi	Troms fylkeskommune og Ishavskysten friluftsråd					Ikke igangsatt

7.4 Handlingsplan for drift av kommunale anlegg

De kommunale anleggene som legger til rette for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er fordelt på budsjettene til miljø-, plan- og driftsetaten, næringsfondet, kulturkontoret og fysioterapiavdelinga. For anlegg som har fått tildelt spillemidler er det tilknyttet krav om drift, fra 20 år inntil 40 år avhengig av hvilken ordning anlegget har fått midler fra. Tabellen tar utgangspunkt i rammene for 2019. Det bør være et mål i planperioden at midlene til drift- og vedlikehold av kommunens anlegg ikke reduseres.

Anleggsnavn	Driftsramme	Ansvar	Kommentar
Skibotn samfunnshus *	795.000,-	762	
Skolehytta	0,-	715	Forbruksmateriell finansieres av leieinntekter.
Hatteng skole flerbrukshall *	675.000,-	711	
Hatteng skole svømmebasseng	?	716	
Vestersidasenteret *	290.000,-	714	
FYSAK-løyper (postkassetrim og 5 på topp)	9.000,-	250/233	Eks. personalkostnader.
Sandørneset friluftslivsområde	15.000,-	250	
Steindalen utedo	10.000,-	440	
Idrettsanlegg, diverse	37.000,-	714	

* inkl. utgifter til samfunnshusformål, bibliotek, fritidsklubb o.l.

8. Langtidsplan anlegg

Langtidsplanen er basert på innspill i forbindelse med planprosessen. Den inneholder alle typer anlegg. Det er ikke gjort noen prioriteringer her.

Anlegg	Utbygger	Kostnader (1000 kr)	Status
Innendørs skytehall	Storfjord skytterlag	20.000.000,-	Ikke igangsatt
Foreningshus	Kitdal jeger- og sportsfiskeforening		Ikke igangsatt
Foreningshytte	Kitdal jeger- og sportsfiskeforening	-	Ikke igangsatt
HC-tilrettelagt tursti Skáidi (10 på hjul)	Ishavskysten friluftsråd m.fl.		

Vedlegg 1

Anleggsoversikt fra idrettanlegg.no

Fotballanlegg

Anleggsnavn	Eier	Anleggsklasse
Brenna nærmiljøanlegg løkkebane	STORFJORD KOMMUNE	Ordinært anlegg
Hatteng skole grusbane	STORFJORD KOMMUNE	Ordinært anlegg
Hatteng skole kunstgressbane	STORFJORD KOMMUNE	Ordinært anlegg
Melen fotballanlegg gressbane	STORFJORD IDRETTSLAG	Ordinært anlegg
Melen fotballanlegg grusbane	STORFJORD IDRETTSLAG	Ordinært anlegg
Skibotn fotballanlegg gressbane	SKIBOTN IDRETTSLAG	Ordinært anlegg
Skibotn fotballanlegg grusbane	SKIBOTN IDRETTSLAG	Ordinært anlegg

Friluftslivsanlegg

Anleggsnavn	Eier	Anleggsklasse
Hatteng skole grusbane friidrett	STORFJORD KOMMUNE	Ordinært anlegg
Brenna lysløype	STORFJORD IDRETTSLAG	Nærmiljøanlegg
Elvevoll nærmiljøanlegg utstyrssentral	ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD	Nærmiljøanlegg
Galgujavri - Gåldahytta turløype	TROMS TURLAG	Nærmiljøanlegg
Gappohytta	TROMS TURLAG	Ordinært anlegg
Gappohytta - Gåldahytta turløyper	TROMS TURLAG	Nærmiljøanlegg
Gappohytta - Rostadhytta turløyper	TROMS TURLAG	Nærmiljøanlegg
Gåldahytta	TROMS TURLAG	Ordinært anlegg
Gåldahytta - Paltsastugan turløyper	TROMS TURLAG	Nærmiljøanlegg
Kielva friluftsanlegg turløype	SKIBOTN JEGER- OG FISKERLAG	Nærmiljøanlegg
Midterdalen friluftsanlegg Moskogaissa rundt	KITDAL JEGER- OG SPORTSFISKEFORENING	Nærmiljøanlegg
Midterdalen friluftsanlegg Moskogaissa rundt del 2	KITDAL JEGER- OG SPORTSFISKEFORENING	Nærmiljøanlegg
Oteren barnehage gapahuk	STORFJORD KOMMUNE	Nærmiljøanlegg
Oteren barnehage gapahuk	STORFJORD KOMMUNE	Nærmiljøanlegg
Oteren lysløype	OTEREN LYSLØYPELAG	Ordinært anlegg
Oteren ski- og lysløypeanlegg kultursti	OTEREN BYGDEUTVALG	Nærmiljøanlegg
Signalaldalen - Gappohytta turløype	TROMS TURLAG	Nærmiljøanlegg
Skibotn friluftsanlegg Sleda tursti og bru	SKIBOTN IDRETTSLAG	Nærmiljøanlegg
Skibotn lysløype	SKIBOTN IDRETTSLAG	Ordinært anlegg
Skibotn skole lysløype	SKIBOTN IDRETTSLAG	Ordinært anlegg
Steindalen lysløype	STORENG STEINDAL TRIM	Ordinært anlegg
Steindalen turløype	STORENG STEINDAL TRIM	Nærmiljøanlegg
Steindalshytta	STORENG STEINDAL TRIM	Ordinært anlegg
Storfjord nærmiljøanlegg gamle ferdselsveier	ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD	Nærmiljøanlegg
Storfjord nærmiljøanlegg klassiske turmål	ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD	Nærmiljøanlegg
Vestersiasenteret lys- og turløype	VESTRE STORFJORD	Ordinært anlegg
Åsen friluftsanlegg turløype	LYSLØYPELAG	Ordinært anlegg
	STORFJORD KOMMUNE	Nærmiljøanlegg

Idrettshaller og aktivitetssaler

Anleggsnavn

Skibotn kurssenter aktivitetssal
Hatteng skole flerbrukshall
Skibotn samfunnshus gymsal
Skibotnhallen
Vestersiasenteret gymsal

Eier

LHL Skibotn
STORFJORD KOMMUNE
STORFJORD KOMMUNE
SKIBOTNHALLEN AS
STORFJORD KOMMUNE

Anleggsklasse

Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg

Idrettshus og servicebygg

Anleggsnavn

Akselstua klubbhus
Brenna skytesenter skytterhus
Skibotn skytesenter skytterhus
Skibotn skytesenter speakerbu

Eier

STORENG STEINDAL TRIM
STORFJORD SKYTTERLAG
SKIBOTN SKYTTERLAG
SKIBOTN SKYTTERLAG

Anleggsklasse

Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg

Kart

Anleggsnavn

Hatteng o-kart
Skibotn nærområdekart
Sollia o-kart
Storfjord nærmiljøkart 5 på topp og trimpostkasser
Storfjord nærmiljøkart nærmiljøkart
Turkartpakke Storfjord
Vestersiasenteret o-kart
Øvrevann o-kart

Eier

Signaldal IL
TROMS ORIENTERINGSKRETS
SKIBOTN IDRETTSLAG
STORFJORD KOMMUNE
ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD
ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD
STORFJORD KOMMUNE
SKIBOTN IDRETTSLAG

Anleggsklasse

Ordinært anlegg
Nærmiljøanlegg
Ordinært anlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Ordinært anlegg
Nærmiljøanlegg
Ordinært anlegg

Klatreanlegg

Anleggsnavn

Skibotnhallen klatreanlegg

Eier

SKIBOTNHALLEN AS

Anleggsklasse

Ordinært anlegg

Mindre utendørsanlegg

Anleggsnavn

Arena Skibotn Tuftepark
Brenna fotballøkke, nærmiljøanlegg
Furuslottet barnehage miniballbinge
Furuslottet barnehage nærmiljøanlegg
Hatteng nærmiljøanlegg ballbinge
Oteren barnehage miniballbinge
Skibotn skole ballbinge
Skibotn skole nærmiljøanlegg
Sommersetlia nærmiljøanlegg løkkebane
Vestersiasenteret ballbinge
Vestersiasenteret løkkebane

Eier

SKIBOTN IDRETTSLAG
STORFJORD IDRETTSLAG
STORFJORD KOMMUNE
STORFJORD KOMMUNE
HATTENG VELFORENING
STORFJORD KOMMUNE
SKIBOTN IDRETTSLAG
STORFJORD KOMMUNE
Sommersetlia velforening
Vestersida Bygdeutvalg
STORFJORD KOMMUNE

Anleggsklasse

Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg
Nærmiljøanlegg

Ski- og alpinanlegg

Anleggsnavn

Oteren ski- og lysløypeanlegg akebakke og alpinanlegg

Eier

OTEREN LYSLØYPELAG

Anleggsklasse

Nærmiljøanlegg

Skyteanlegg

Anleggsnavn

Brenna skytesenter jegertrap
Brenna skytesenter skytebane 100 m elektroniske skiver
Brenna skytesenter skytebane 100m
Brenna skytesenter skytebane 200m
Brenna skytesenter skytebane 300m
Brenna skytesenter skytebane innendørs
Brenna skytesenter stang- og felthurtigbane
Skibotn samfunnshus skytebane innendørs
Skibotn skytesenter jegerbane
Skibotn skytesenter skytebane 100m
Skibotn skytesenter skytebane 200m

Eier

STORFJORD SKYTTERLAG
STORFJORD SKYTTERLAG
STORFJORD SKYTTERLAG
STORFJORD SKYTTERLAG
STORFJORD SKYTTERLAG
STORFJORD SKYTTERLAG
STORFJORD SKYTTERLAG
SKIBOTN SKYTTERLAG
SKIBOTN SKYTTERLAG
SKIBOTN SKYTTERLAG
SKIBOTN SKYTTERLAG

Anleggsklasse

Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg
Ordinært anlegg

Svømme- og stupeanlegg

Anleggsnavn

Skibotn kurssenter svømmehall

Eier

LHL Skibotn

Anleggsklasse

Ordinært anlegg

Sykkelanlegg

Anleggsnavn

Hatteng skole pumptrackbane

Eier

STORFJORD KOMMUNE

Anleggsklasse

Nærmiljøanlegg

Vedlegg 2

Anleggsoversikt friluftslivsanlegg

Åpne hytter og gammer

Anleggsnavn	Anleggstype	Ansvarlig	Mål
Breidalsgammen, Breidalen	Åpen gamme	Kitdalen jeger- og sportsfiskeforening	570 moh.
Loassuhytta, Skibotndalen	Åpen hytte (todelt, en åpen del)	Statskog	820 moh.
Rullebu, Lomvatnet	Åpen hytte	Lyngen jeger- og fiskeforening	519 moh.
Sikringsbua, Sørbukta ved Čazajávri	Åpen hytte	Kitdalen jeger- og sportsfiskeforening	742 moh.
Skolehytta, Parasdalen	Overnattingshytte	Storfjord kommune	

Tur- og sykkelstier

Anleggsnavn	Anleggstype	Ansvarlig	Mål
Elvepromende Kitdalselva	HC-tilrettelegging	Storfjord kommune	Ca. 1 km
Strandpromenade Okseneset Skibotn	HC-tilrettelegging	Storfjord kommune	Ca. 1 km
Toppturløype Adjit	5 på topp	Storfjord kommune	1.262 moh.
Toppturløype Bogefjell	5 på topp	Storfjord kommune	1.089 moh.
Toppturløype Falsnestinden	5 på topp	Storfjord kommune	1.059 moh.
Toppturløype Mannfjellet	5 på topp	Storfjord kommune	1.533 moh.
Toppturløype Parastinden	5 på topp	Storfjord kommune	1.419 moh.
Toppturløype Oteraksla	5 på topp	Storfjord kommune	1.235 moh.
Toppturløype Raigegaisa	5 på topp	Storfjord kommune	1.369 moh.
Toppturløype Moskogaisa	5 på topp	Storfjord kommune	1.176 moh.
Toppturløype Høgborri	5 på topp	Storfjord kommune	1.080 moh.
Toppturløype Reppifjellet	5 på topp	Storfjord kommune	1.349 moh.
Sykelsti Lavvkadalen	Sykelsti	Skibotn IL / Storfjord kommune	68 km
Turløype Bentsjord	Postkassetrim bl.a.	Løypevaktmester / Storfjord k.	1,7 km
Turløype Čazajávri (Kitdalshyttene)	Postkassetrim bl.a.		7 km

Turløype Elsnesdalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 1 km
Turløype Elvevollsdalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 2 km
Turløype Hattelia	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3km
Turløype Hengen – Sledø	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Turløype Kielva	Postkassetrim bl.a.	Storfjord kommune, grunneier	Ca. 4 km
Turløype Langdalen – Borri	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Turløype Lápingardi	Postkassetrim bl.a.	Løypevaktmester / Storfjord k.	Ca 3,1 km
Turløype Luhhpuskaret	Postkassetrim bl.a.		Ca. 2 km
Turløype Norddalen	Postkassetrim bl.a.	Storfjord kommune	Ca. 8 km
Turløype Oterbakken – Fallstokkbakken	Postkassetrim bl.a.		Ca. 1 km
Turløype Ottertun	Postkassetrim bl.a.		Ca. 1 km
Turløype Steindalshytta - Steindalsbreen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 4 km
Turløype Stordalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Turløype Svarteberget – Vardovarri	Postkassetrim bl.a.		Ca. 2 km
Turløype Tverrdalen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 4,5 km
Turløype Bjørnhumpen - Skjellhumpen	Postkassetrim bl.a.		Ca. 3 km
Tur-/ kultursti Bollmanns- /Russeveien	Kultursti, postkassetrim	Storfjord kommune	Ca. 4,5 km
Tur-/ kultursti Lulledalen	Kultur- og natursti, postkassetrim, HC-tilrettelegging langs deler	Storfjord kommune	Ca. 3 km
Tur-/ kultursti Tyskbrua (Stordalen)	Kultur- og natursti	Signaldalen bygdelag	6,6 km

Sikrede naturområder

Områdenavn	Type sikring	Formål
Larsberg	Område som er båndlagt eller skal båndlegges og sikres for friluftsmål (PBL §11-1)	Verdifulle friluftsområder som er utpekt for kommunalt oppkjøp ved hjelp av statlige midler.
Lyngsalpan - Ittugáissáid	Landskapsvernområde (naturvernloven)	Ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor

		landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.
Lullefjellet	Reservat (naturvernloven)	Bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Av spesielle kvaliteter kan nevnes at en av Nordens største kalkfuruskoger inngår i området.
Røykeneselva	Reservat (naturvernloven)	Bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Av spesielle kvaliteter kan nevnes at området er en kystnær furuskog med en særlig stor ligradient fra fjord til fjell.
Salmenes	Område som er båndlagt eller skal båndlegges og sikres for friluftsmål (PBL §11-1)	Verdifulle friluftsområder som er utpekt for kommunalt oppkjøp ved hjelp av statlige midler.
Sandørneset	Statlig sikret friluftslivsområde	Kjøpt opp av staten v/ Miljødirektoratet i 2018, med formål å sikre området for allmenheten.
Skibotnutløpet	Reservat (naturvernloven)	Bevare et av de best utviklede elvedeltaene i fjordbotn i fylket, med stor variasjon i vegetasjonstyper og med tilhørende fugleliv.
Årøyholmen	Ervervsområde, i samarbeid med Lyngen og Kåfjord kommuner	Sikre befolkninga rundt Lyngfjorden muligheten til offentlig bruk av den tidligere forsvarseiendommen Årøyholmen.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
4/20	Storfjord levekårsutvalg	28.01.2020
	Storfjord formannskap	

Skolematordning for grunnskolene i Storfjord

Henvisning: kommunestyrevedtak 12.12.19

Vedlegg: saksutredning fra 2013

Saksopplysninger

Kommunestyre vedtok flg. under budsjettbehandlingen for 2019-22:

Pkt. 2.5.2

De fleste partier ønsker en skolematordning i Storfjord og det er politisk enighet om å servere et enkelt, men gratis måltid til alle elevene i grunnskole. Kommunestyret ber derfor om at skolematprosjektet oversendes Levekårsutvalget. Levekårsutvalget må se på løsninger, form, praktiske løsninger og pris og utarbeide et konkret forslag til Formannskapet. Rådmannen bes oppnevne noen fra administrasjonen til å bistå prosjektgruppa.

Vurdering

1. Saka legges fram til første møte i Levekårsutvalget i januar 2020. Levekårsutvalget må vurdere *hvordan og hvem de vil sette sammen i en gruppe*, da det neppe er effektivt at hele utvalget jobber med dette.

2. Videre prosess:

Levekårsutvalget kan ønske saka tilbake til behandling i Levekårsutvalget før det oversendes til Formannskapet eller at utredningen går rett til behandling i Formannskapet uten egen behandling i Levekårsutvalget i forkant. Hvis det er tenkt at skolematordning skal innføres fra høst 2020 så må det jobbes reelt raskt med tidsfrister, økonomi, organisering, praktiske løsninger mm

..... (navn kommer) vil bistå fra administrasjonen.

Saka legges fram uten innstilling fra Rådmannen.

Rådmannens innstilling

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
	Storfjord Styret for oppvekst og kultur	3.9.13
	Storfjord Kommunestyre	25.09.13

Utredning skolemat

Henvisning til vedtak: Kommunestyresak 99 /12 og 12/13

Rådmannens innstilling

1. Med hensyn til kommunens økonomiske situasjon i økonomiplanperioden, innføres det ikke en ordning med skolemat pr. i dag.
2. Rådmannen bes initiere et prosjekt der det utredes hvorvidt flere kommunale tjenester og statlige tjenester sammen kan lage et konsept med utprøving av skolemat for hele eller deler av klassene i grunnskolen. Dersom Rådmannen konkluderer med at et slikt prosjekt kan gjennomføres, legges saka fram for kommunestyret til godkjenning.

Saksopplysninger:

Flg. politiske vedtak ligger til grunn for saksutredningen

I møte 19.12.12 i sak 99/12 gjorde kommunestyret flg. vedtak:

”Storfjord kommune utreder innføring av et tilbud om skolemat for alle klassetrinn ved Hatteng og Skibotn skole. (Prosjekt sunn skolemat) Utrederes til kommunestyret 19.juni 2013”

2. Vedtak i Styre for Oppvekst og kultur 29.jan.2013:

- Saken utsettes til utredning av skolestruktur er ferdig og vedtatt.
- Saken tas opp på nytt etter dette.
- Saken og vedtaket oversendes til k-styret.

3. Vedtak i kommunestyret sak 12/13 :

Saken utsettes til utredning av skolestruktur er ferdig og vedtatt.

- Saken tas opp på nytt etter dette.
- Saken og vedtaket oversendes til k-styret

Saken om skolestruktur ble behandlet i kommunestyrets junimøte og der kommunestyret vedtok å opprettholde dagens skolestruktur. Det betyr at det både på Skibotn og Hatteng skal være 1.-10 skole i alle fall de nærmeste årene fram til 2016.

Utredninga bygger da på disse strukturelle forutsetningene. I saksutredninga til Styre for Oppvekst og kultur ble flg. momenter lagt til grunn for innholdet i utredningen og som SOK ikke hadde innvendinger mot.

Nasjonale føringer

Regjeringen har som mål at barn og unge skal ha gode kostholdsvaner. Tilrettelegging for gode måltider og et sunt mat- og drikketilbud på skolen vil bidra til at barn og unge får gode muligheter til å etablere et helsefremmende og godt kosthold.

Skolemåltid servert på skolen er ikke innført som en etablert ordning i norske skoler. Måltidet i norske skoler bygger på at elevene har med seg matpakke, og at skolen tilbyr melk, frukt, grønnsaker og mat til dem som ikke har med seg matpakke hjemmefra. Det er også laget retningslinjer for skolemåltidet som skolene skal følge. Det har betydning for barn og unges kosthold og helse på kort og lang sikt. Måltidets sosiale funksjon ivaretas ved at det er fysisk tilrettelagt for spising og avsatt tilstrekkelig tid til at trivsel oppnås.

VURDERING

Det gjøres oppmerksom på at denne saksutredningen ikke tar mål av seg til å belyse alle sider ved et skolemåltid eller alle fordeler/ulemp, muligheter eller begrensninger.

Helse

Det er uten tvil en stor kostholds- og helsegevinst for de barna som ikke spiser frokost, evt. ikke spiser matpakka si eller kjøper usunn mat på butikker. Et skolemåltid som tilberedes og lages i skolens regi vil sikre at elevene får sunn mat og gode matvaner. Maten vil være av ferskere kvalitet og mer innbydende enn den tradisjonelle matpakka. Noen av de største elevene oppsøker butikker før de drar på skolen og skolemåltidet kan da bli byttet ut med usunn mat som ikke gir den energien som trenges for å gjennomføre en skoledag mht konsentrasjon og opplagthet.

Læringsutbytte

Inntak av næringsrik mat er svært viktig for elevenes konsentrasjon og i mange tilfeller ro i klassene. Barn og unge som ikke spiser, blir lettere utrolige og har ikke den energien i kroppen som skal til for å konsentrere seg om lærestoffet. Forskningen er entydige i at sunt kosthold og fysisk aktivitet er et stort pre i alle aldre og ikke minst for barn og unge i voksenalder. Gode matvaner og sunt kosthold er med på å gi elevene bedre forutsetninger for læreprosesser.

Økonomi

Uavhengig av hvilken modell som velges så vil det påløpe kostnader for Storfjord kommune i form av tidsressurser og innkjøp. Investeringsbehov i form av lokaler vil evt komme dersom det legges opp til mer omfattende skolemåltidsordning med f.eks. varm lunsj. Uansett ordning der det skal oppbevares mat, så vil det kunne påløpe kostnader i form av hvitevarer som en engangsinvestering. Denne utredningen tar ikke høyde for at det skal serveres varm lunsj på skolene i kommunen. Ved en foreldreengenandel vil kostnadene på kommunebudsjettet bli lavere. Det er ikke foretatt undersøkelse på om foreldrene er villige til å betale for skolemåltid. Rengjøring: Dersom det skal benyttes fellesrom for bespising, så kan det medføre økt renholdsbehov. Hyppighet og behov må vurderes.

Beregninger fra Lyngen kommune som kan ligge til grunn for Storfjord kommune:

1. Ca kr. 60 000 i engangskjøp til sammen (kjøleskap, glass, brødskjæremaskin, traller o.l) for skolene. Siden Lyngen har flere skoler, vil kr. 40 000 til slikt utstyr være romslig i Storfjord.
2. Assistentressurs: 25 % stilling i gjennomsnitt på hver av skolene. Det tilsvarer ca. 18 klokke time pr. uke til sammen på begge skolene. Denne ressursen er ikke kvalitetssikret annet enn det som Lyngen har lagt til grunn. Lyngen har omgjort assistenttimer fra skolens ramme fra elevrettet tid, til forarbeid og etterarbeid skolemat. Eidebakken skole som er den største skolen med, starter opp med ca. 25 timer pr. uke i for - og etterarbeid.
3. Det beregnes kr. 10 pr. elev pr. dag. Det er ca 260 elever i skolene i Storfjord og 190 skoledager. Kr. 2600 pr dag i 190 skoledager utgjør kr. 494 000 pr. skoleår i råvarer.

Totale årlige driftskostnader med skolemat pr. dag ut ifra overnevnte faktorer:
(engangsinvestering ikke medregnet)

Mat: kr. 494 000 pr. år

*Lønn - personale: kr. 230 000 pr. år til sammen på begge skolene (inkl.sosiale utgifter)

** Dersom det kuttes i assistentressursen rettet mot elever, vil lønnskostnadene samlet sett i kommunen ikke øke da personell omdisponeres.*

Personell

Dersom det skal tilrettelegges for skolemåltid så må noen gjøre jobben med å smøre matpakker, kjøpe inn råvarene og stå for enten utdeling, servering eller organisering. Pr. i dag vil det være assistentgruppen i skole/SFO som kan være aktuelle for oppgaven, enten at de omdisponeres fra elevrettet arbeid til ordning av skolemat, eller at de får utvidet sine stillingshjemler.

Kjøp av matpakker

Det finnes i dag flere bedrifter i både indre del av kommunen og Skibotn som man vil kunne samarbeide med om en innkjøpsavtale om kjøp av matpakker til elevene. Lyngsalpan Vekst har gitt et overslag på kr. 23 pr. skolemåltid pr. dag inkl. frukt og melk. Dersom alle elever får det eller kjøper det blir summen kr. 1.136 200 i 190 skoledager (260 elever). Dersom færre elever benytter tilbudet kan summen bli høyere. Valmuen verksted kan ikke gå inn i et leveranseforhold slik bemanningen nå er.

Elevbedrift

Skolene skal tilby valgfag for klassene på ungdomstrinnet. Det kan legges til rette for valgfag der en elevbedrift gjennom entreprenørskapsmodell sørger for skolemåltidet. Elevene som har tilbudet vil da tilegne seg kunnskaper om både forutsetninger for oppstart, søknader, økonomi, beregne og utføre oppgaver. Skolene kan likevel ikke kunne pålegge elever å velge elevbedrift som valgfag og dersom de velger det, vil innholdet i elevbedriften kunne variere fra år til år.

Fysiske forutsetninger

Kantine: pr i dag eksisterer det ikke kantiner ved noen av skolene. Ved Hatteng skole ligger flerbrukshallen tett ved skolen og kan egne seg som kantine/spiserom der grupper/klasser kan spise sammen samtidig. Ved Skibotn skole er utfordringene større, da rommene i Samfunnshuset blir benyttet til voksenopplæring. Ellers ville klasserommet i Samfunnshuset egnet seg som felles spiserom. Det er også kjøkken i tilknytning til klasserommet i Samfunnshuset. På begge skolene er det skolekjøkken som tilfredsstiller kravene som er i læreplanen for faget mat og helse.

Næringsmiddelkontroll

Det er Mattilsynet som godkjenner matsalg. På kortvarige arrangementer som skoleavslutninger og loppemarkeder, eller pølse - og kakesalg i kun noen timer, er det ikke nødvendig å registrere seg hos Mattilsynet.

Skoler som lager og/eller serverer mat regelmessig er å regne som en næringsmiddelvirksomhet. Det betyr at skolen må følge næringsmiddelregelverket og at Mattilsynet har tilsynsmyndighet. Det er virksomhetens eget ansvar å innrede og drive i henhold til regelverket. Det kan i forkant undersøkes hva som må til på den enkelte skole for å bli godkjent.

Hvilke hygienekrav det stilles til skolen avhenger av hva slags mat som lages og hvor mange barn det serveres til. Dersom det bare lages enkel brødmat og posesupper, er det mindre krav til internkontroll og opplæring av de ansatte enn hvis det er mer omfattende matlaging.

Helse - og kostvaner i Storfjord skolene

Det er ikke foretatt en undersøkelse som viser helse- og kostvaner i Storfjord skolene, men dersom det er av interesse, så kan en slik undersøkelse bli foretatt. Det er som en del av denne saksutredningen bedt om innspill fra skoleledelsen ved den enkelte skole om det generelle inntrykket de sitter med på om det kastes matpakker, om elever har med matpakker og om det er mye butikkmaterie som kjøpes i løpet av skoledagen. Inntrykket skoleledelsen har, er at elevene har med matpakker og at de ikke kastes. Alle spiser ikke opp hele matpakken og de kan gå på butikk dersom de har med melding om det fra foresatte.

Erfaringer fra andre norske kommuner:

Kommuner som har hatt /har ordning med skolemåltid for skoler av ”normal” størrelse, har for det meste drevet forsøk og har søkt om ekstern finansiering gjennom engangsstøtte fra f.eks. Gjensidigstiftelsen, banker mm. Små oppvekstsentre og privatskoler har oftere ordning med f.eks. skolelunsj mm

Det nærmeste og ferskeste eksempel:

1. Lyngen kommune har bevilget kr. 300 000 til skolemåltid og fysisk aktivitet for høst 2013. De har undersøkt om tilskuddet som kommunene får til skolefrukt kan bakes inn i skolematprosjektet, men har fått avslag på det. Kommunen kommer i gang i høst og der har skolene valgt ulike løsninger ut ifra at skolene i Lyngen er svært ulike, både når det gjelder størrelse, utforming og fasiliteter mht lokaler. Bl. a har nye Eidebakken skole egen kantine og Lyngsdalen skole er et Oppvekstsenter der det allerede lages mat for barnehage/SFO. Derfor gir Lenangen barne- og ungdomsskole det beste sammenligningsgrunnlaget for våre to skoler, selv om de har langt færre elever enn både Skibotn og Hatteng skole.

Gratisprinsippet

Opplæringsloven | § 2-15. Rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring

« Elevane har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring. Kommunen kan ikkje krevje at elevane eller foreldra dekkjer utgifter i samband med grunnskoleopplæringa, til dømes utgifter til undervisningsmateriell, transport i skoletida, leirskoleopphald, ekskursjonar eller andre turar som er ein del av grunnskoleopplæringa.»

En egenandel for skolemåltid vil neppe bli underlagt § 2-15, da elevene ikke har gratis skolemat i dag. Mange vil oppleve det som en positiv situasjon der elevene får tilgang til mer innbydende skolemåltid og der foreldre ikke trenger å bruke tid på å lage skolematpakker. Hensyn som taler imot å ta egenandel for skolemat, er sosiale forskjeller mellom elevene og der noen barn vil

velge å ta med matpakke hjemmefra, enten pga at foreldrene ikke kan eller vil betale egenandel eller fordi de foretrekker egen skolemat. En kommune kan ikke pålegge barn å kjøpe skolemåltid. Det vil måtte fungere som skolemelkordning, som er valgfritt. Skolefrukt er gratis og tilbys alle elever i skoler med ungdomstrinn. Tilskudd til skolefrukten kommer gjennom rammetilskuddet til kommunene.

Barnefattigdom

Dersom kommunen legger opp en ordning med økonomisk egenandel der barn må betale egenandel, vil det gi barn og familier som lever under fattigdomsgrensa en ny utfordring. Dersom det blir en etablert foreldrebetalingssystem, vil noen foreldre kunne føle et press på seg til å bli med på ordningen for ikke å skille seg ut. En kommune bør vokte seg for ikke å lage ordninger der enkeltbarn kan bli rammet utilsiktet.

Modeller som kan være aktuelle

Dersom det skal være helhet i tilbudet er det mest naturlig å tenke daglige måltider.

1. Utdeling av ferdig laget matpakke til frokost eller lunsj. Spising i klasserom

Klasserom som spisested: Pr i dag spiser alle elevene på sine klasserom og det vil kunne fortsette dersom det er snakk om matpakker med tørrmat.

2. Kald mat servert fra kantine/fellesrom. Klasserom som spisested.
Dette kan være enkle kaldretter som salater, supper mm

3. Varm mat lagt på skolen. Spising i felleareal.

Ved servering av varm mat kreves det både økt grad av tid, serveringsfasiliteter og oppvask. Det vil da være behov for mer utstyr og fysiske forhold som gjør det mulig. Dette kan sammenlignes med den matordning som bl. a er på finske skoler med eget kjøkkenpersonale som både lager maten, serverer og rydder/vasker opp.

I tillegg til disse kan andre modeller også vurderes.

Helhetlig skoledag

Helhetlig skoledag er et nasjonalt forsøksprosjekt som prøver ut ulike modeller for en ny helhetlig skoledag for barneskolens 1.-4.trinn. Modellene inkluderer leksehjelp i SFO, **tid til måltider**, fysisk aktivitet og kulturelle aktiviteter. Det er foreløpig ikke konkludert med hva som blir resultatet, men pr. i dag er ikke helhetlig skoledag fullfinansiert statlig som en etablert ordning.

Kommuner kan søke om forsøksordning dersom kommunen vil lage en egen modell og finansiere denne gjennom kommunale midler. Et skolemåltid ville passe godt inn i et konsept der de yngste klassene var like lenge på skolen som f.eks ungdomstrinnet. Det ville også korrespondere med skyssordningen som er pr. i dag.

Oppsummering

Skolemåltid er ikke en nasjonalpolitisk prioritering p.t. og det kommer ikke økonomiske midler gjennom rammetilskuddet for å finansiere skolemåltid. Det vil da betegnes som ikke-lovpålagt oppgave i likhet med mange andre ordninger som kommunene likevel har etablert fordi det er et

lokalt anliggende. Lokalt sjølstyre er et bærende prinsipp også i Kommunenes sentralforbund sin eierskapsstrategi for 2013-2016.

Det er, kort oppsummert, opp til den enkelte kommune gjennom politiske beslutninger som skoleeier, å bestemme hva de vil ha som sin strategi for skolekvalitet og hvilke virkemidler de vil ta i bruk.

Kommunestyret kan vurdere ulike muligheter. Kommunen har ikke stor økonomisk bæreevne pt. og nye ikke-lovpålagte oppgaver er ikke formålstjenlig mht til alle de kutt som også grunnskolene har tatt. Å ta ned elevrettet assistentressurs vil ramme voksentettheten rundt enkeltelever.

På den annen side vil det uten tvil være en positiv situasjon for elevene å kunne få best mulig sunt og tilrettelagt kosthold i skolen både på kort og lang sikt. Det kan derfor tenkes at det tverretatlig og tverrfaglig, kan utredes hvorvidt det er mulig å utforme et prosjekt der ikke bare grunnskolen er med, men også helse og andre aktører som kan bidra inn i ”skolematdugnad” med enten personell, råvarer, kjøring e.l. Et slikt prosjekt kan være i forlengelsen av Sjumilssteget og barns helse.